

É P Í T É S Z

K Ö Z L Ö N Y – M Ű H E L Y

A M A G Y A R É P Í T É S Z K A M A R A K I A D V Á N Y A

KÖZLÖNY

Az Építészet Világnapja és az
Építészet Hónapja eseményei

A MÉK és a MÉSZ
Diplomadíjasai 2007

Átadták a 2007. évi
Pro Architectura Díjakat

Új főtitkár a Magyar Építész
Kamarában

Az új Kormányzati Negyed

Felhívás „Az év belsőépítésze
2007” díjra történő jelölésre

Egy tervpályázatra – opponálás
helyett

Magyar Építőművészek
Szövetségének hírei

K É K news

Szubjektív beszámoló a 40.
SAVARIA Urbanisztikai Nyári
Egyetemről

MŰHELY • Miskolci fedett sportuszoda tervezése

ÉPÍTÉSZ
KÖZLÖNY – MŰHELY
177. szám
2007. november

A Magyar Építész Kamara és a
Magyar Építőművészek
Szövetsége havi tájékoztatója

ISSN 1789-0934

Kiadja:
Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
Felelős: a kft. ügyvezetője

A szerkesztőbizottság elnöke:
Eltér István
(a MÉK elnöke)

Felelős szerkesztő:
Eltér István
(a MÉK elnöke)

Szerkesztőbizottság tagjai:
Dér Andrea (MÉK),
Bolberitz Henrik (MÉSZ),
Körmendy János (MÉK)

Szerkesztőség:
H-1088 Budapest,
Ötpacsirta utca 2.
Tel./fax: 06-1-318-2944
E-mail: mek@t-online.hu
www.mek.hu

Hirdetésfelvétel:
Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest,
Tárogató út 26.
Telefon: 06-1-200-7330
fax: 06-1-275-3070
www.publicitas.hu

Tartalom

4 Az Építészet Világnapja és az Építészet
Hónapja eseményei

4

4

5 A MÉK és a MÉSZ Diplomadíjasai
2007.
Átadták a 2007. évi
Pro Architectura Díjakat

8

7 Elnökségi határozatok
A MÉK Elnökségének eseménynaptára
Új főtitkár a Magyar Építész
Kamarában

10 Az új Kormányzati Negyed

14 Felhívás „Az év belsőépítésze 2007”
díjra történő jelölésre
Egy tervpályázatra –
opponálás helyett

17 Jog – Kötelesség – Szabály – Figyelem

18 A MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZEK
SZÖVETSÉGÉNEK HÍREI:

Szemelvények a MÉSZ 2007.
szeptember 27-i üléséről

Ami történt... MÉSZ-eseménynaptár
szeptember

Ami történni fog... MÉSZ-esemény-
napotár november

Házunk tája

MÉSZ Könyvtár

In memoriam

22 K É K news

23 Szubjektív beszámoló a 40. SAVARIA
Urbanisztikai Nyári Egyetemről

26 Közlemények

▶ Az Építészet Világnapja és az Építészet Hónapja eseményei

Kálmán Ernő DLA, Bojár Iván András, Eltér István, dr. Szaló Péter, Fegyvernek Sándor

2007. október 1. az Építészet Világnapja idén rendkívül eseménydús nap volt.

Dél előtt az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumban átadásra kerültek a Pro Architectura és a Palóczy Antal-díjak. Délben hivatalosan is megnyílt az Építészet Világnapja az Erzsébet téri Gödörben. A megnyitón Eltér István, a MÉK elnöke bevezetője után dr. Szaló Péter szakállamtitkár, Fegyvernek Sándor országos főépítész, Bojár Iván András, az Építészet Hónapja 2007 fesztiváligazgatója és Kálmán Ernő, a MÉSZ elnöke köszöntötte a résztvevőket. A MÉK és a MÉSZ 2007. évi diplomadíj-átadása után ismertetésre került a Nemzeti Építészeti Tanács megalakulása és feladatai, majd a Kormányzati Negyed tervpályázata, melyet Hőnich Henrik moderált és az előadók Sylvester Ádám DLA a zsűri társelnöke és Janesch Péter, az 1. díjas pályamű szerzője voltak.

Diplomadíj-átadás

A Gödörben október 1-jétől 9 kiállítás is megtekinthető volt: a Pro Architectura 2007 díj, a Diploma díj 2007, és 5 tervpályázat anyagai: Budapest, Kormányzati negyed, Pécs – Konferencia- és Koncertközpont, Pécs – Nagy Kiállítóter, Pécs – Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tu-

A kiállítás egy részlete

dásközpont, Pécs-Belváros észak-déli tengely, valamint Szentiványi János épületfotói. Ezzel párhuzamosan a BME építész hallgatói az ALKOTÓHÉT keretében mutatták be munkáikat.

A MÉK három téma köré szervezte kiállításait

- Mit tud a még nem is végzett építész? (BME alkotóhét)
- Mit tud az éppen most végzett építész? (diplomadíj)
- Mit tudnak a hazai „Sztárépítések”? (tervpályázati díjazottak, Pro Architectura díjasok)

A nyitónapot követően több száz programból választhattak az érdeklődők október folyamán.

Ezúton köszönjük minden segítőnek és támogatónak az áldozatkész munkát, mellyel hozzájárultak az idei Építészet Világnapja és Építészet Hónapja sikeréhez.

Eltér István, a MÉK elnöke

Öt tervpályázat bemutatója volt a Gödörben

▶ A MÉK és a MÉSZ Diplomadíjasai 2007

EGYETEMI FOKOZAT ÉPÍTÉSZEK

László Tamás

San Gimignano, Komédiások tere
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Golda János

Stágel Soma

Dunabogdány, Kőfaragó központ
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Radványi György DLA

Takács Gergely

*24 lakásos épület (borghi) Tinnye külte-
rületén*
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Makrai Sándor

Volf Klaudia

Paks-Téglagyár, Élők és Holtak Kertje
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Fejérdi Péter

Zakariás Eszter

*Budapest II. ker., Margit krt. Művészeti
Könyvtár*
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Balázs Mihály

DICSÉRŐ OKLEVÉL

Antal Gabriella

*Budapest VII. ker., Dohány u. 10.
10-es Alkotóház*
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Karácsony Tamás DLA

Kovács Petra

Visegrád, Üveghuta múzeum
Budapesti Műszaki Egyetem Építészmér-
nöki Kar
Konzulens: Hild György

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA BELSŐÉPÍTÉSZEK TAGOZAT

Szőnyi Anna

A klímamúzeum belsőépítésze
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
Építész tanszék
Konzulens: Turányi Gábor

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA TÁJ- ÉS KERTÉPÍTÉSZEK TAGOZAT

Jáger Tünde

*Székesfehérvár-Piactér szabadter – épí-
tészeti koncepciója*

Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti Kar

Kiss Gábor

*Leányfalu villái és villakertjei
1860–1945 között*
Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti Kar

Puskás Györgyi

*Erdőbénye tájvédelmi szempontú turisz-
tikai fejlesztési terve*
Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti Kar

Tompos Viktor

*A Burnót-patak revitalizációs
lehetőségei*
Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti Kar

A díjazottaknak szeretettel gratulálunk, és sok sikert kívánunk további munkájukhoz!

Eltér István

a Magyar Építész Kamara Elnöke

*és Kálmán Ernő DLA
a Magyar Építőművészek
Szövetségének Elnöke*

▶ Átadták a 2007. évi Pro Architectura Díjakat

Első alkalommal 1992-ben adta át a Pro Architectura Díjakat Keresztes K. Sándor, az építésügy kormányzati felügyeletét ellátó akkori környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter. Ebben az évben tehát 16. alkalommal kerül sor e díjak átadására. A Pro Architectura Díj **építészeti nívódíj**, amely egy jól sikerült új (vagy értéknövelő átépítéssel új minőségben megjelenő régi) épület építészeti tervezésének elismeréseként adható miniszteri kitüntetés. A díj több tervező társszerzői minőségben végzett alkotói együttműködése esetén megosztható.

Az idén mind az öt díj több tervező között kerül megosztásra.

Az építészeti díjak hierarchiájában a Pro Architectura Díj az Ybl Miklós-díjat követi. Addig, amíg az Ybl-díj életműre vagy huzamosabb idejű építészeti munkásságra ad-

ható – ezért 40–45 éves kor alatt nem jellemző elnyerése –, addig a Pro Architectura Díjat már néhány éves gyakorlatú építész is megkaphatja egy kiemelkedő színvonalú épület megtervezésével, vagy tervezőtársi minőségben.

A Pro Architectura Díj rangja és jelentősége az utóbbi években teljesedett ki. Az első években 7–10 pályázat közül kellett az öt díjat kiválasztani, mivel abban az időben mélypontra volt az építési tevékenység. A beruházások számának növekedése a Pro Architectura Díj iránti tervezői aktivitásban is megmutatkozott: az új évtizedben jellemzően 20 fölé emelkedett az évente benyújtott pályázatok száma.

Az idén 26, többségében kiemelkedő színvonalú pályaműből kellett a Pro Architectura Díj Bizottságnak a díjra javasoltakat kiválasztani.

Dr. Szaló Péter szakállamtitkár, és Dr. Ujhelyi István államtitkár adták át a díjakat

A bírálókat módszere, illetve folyamata: A Bizottság első plenáris ülésén részletesen áttanulmányozza a beérkezett pályázati terv- és fotódokumentációkat, és ezek közül minőségi szempontok alapján kiválaszt néhány épületet, amennyit 4–5 teljes nap alatt a helyszíneken meg tud szemlélni. A hely-

színi szemléken a tervezők mutatják be az épületet a Bizottságnak. Egy-egy épület megismerése másfél-két óra időtartamú, ebből következően egy napon a Bizottság 3–4 épületet tud végigjárni, a különböző helyszínek távolságától függően. A Bizottság elnöke az Országos Főépítész, tagjai négy Ybl-díjas építész és egy műemlék-védelemben ténykedő elismert építész.

Ebben az évben a Bizottság 12 épületet tekintett meg az ország legkülönbözőbb pontjain. A pályázatra beérkezett építészeti alkotások szinte teljes keresztmetszetét adják az országban folyó építési tevékenységnek: a lakóépületektől a legkülönbözőbb középületeken át az ipari épületekig mindenféle rendeltetésű épület megjelenik. Bár a díjakra történő javaslatlételnél – az építészeti minőségen túl – nem szempont a rendeltetésbeli változatosság, mégis, a díjazottak köre kellő változatosságot mutat: az idén egy pincészet (úgy is, mint élelmiszer-ipari üzem), egy városháza, egy műemlék-helyreállítás és bővítés, egy igazságügyi rendeltetésű komplexum és egy városi sportszarnok alkotói kapnak elismerést. Az építész szakmai körök különböző fórumain (szaksajtó, konferenciák), de a legszélesebb közvéleményben is tartósan megoszlanak a vélemények a magyar építészeti színvonaláról, minőségéről, Európához és a világhoz viszonyított jelentőségéről. Tény, hogy az elsődlegesen a megtérülésre összpontosító befektetők nem mindig adnak lehetőséget az építésszeknek alkotói tehetségük kibontakoztatására. Ezzel szemben az is tény, hogy az építészeti minőség sohasem kizárólag az alkotói tehetségen és fantázián múlott. A tehetség szükséges, de nem elégséges feltétel az alkotói tevékenységhez. Az építészettörténet nem jegyez olyan építészt, akinek a siker küzdelmek nélkül az ölébe hullott volna. Például Ybl Miklós nem csak tehetséges építész volt, de nagyon határozott, céltudatos egyéniség, sőt felkészült vállalkozó is, ezzel együtt sokat kellett küzdenie korának befektetőivel.

A Pro Architectura Díj azon építésszek és alkotói műhelyek elismerése, akik képesek helytállni, az építészeti hivatásban, az építési piacon egyaránt. Állják a nemzetközi összehasonlítást. Minden nehézség ellenére kiemelkedő színvonalon alkotnak, és ha a realitások kompromisszumokra kényszerítik is őket, azt sohasem a minőség rovására kötik meg.

A 2007. évi Pro Architectura Díjban részesült személyek és munkáik (rangsorolás nélkül):

Dr. Anthony Gall, Pintér Tamás János és Csaba Katalin Ágnes építésszek (megosztva) az erdőbényei Béres Szőlőbirtok és Pincészet épületegyüttesének tervezéséért.

A tervezők nagyon magas építészeti színvonalon oldották meg az üzemi és a vendégforgalmi funkciók összhangját, a tájba illő, a hely szellemét jól kifejező épületet formáltak. Az épületegyüttes tömegformái, külső és belső részletei korszerű eszközökkel utalnak a történelmi borvidék nemes hagyományaira, erősítik a ház, a táji környezet és a település látványi kapcsolódását, harmóniáját: A komplexum a településről nézve megkapó látványt nyújt, ugyanígy megfordítva, a település is teljes szépségében bontakozik ki környezetével együtt a pincészet épületeiből nézve. Tokaj-hegyalja különleges szépségű szegletében megbúvó, nagymúltú Erdőbénye település jövőbeni fejlődése tekintetében ez a beruházás úttörő jelentőségű.

Kalmár László és Zsuffa Zsolt építésszek (megosztva) a budaörsi Városháza épületének tervezéséért.

Az építésszek a Polgármesteri Hivatal korábbi épületének felhasználásával, meglehetősen heterogén települési környezetben egy olyan új, karakteres építészeti hangsúlyt alkottak, amely a továbbiakban irányadó lehet a város gyorsütemű fejlődésében. Ma még ritkaságnak számít a korszerű, szinte minden humán igényt kielégítő közigazgatási rendeltetésű épület, amire a budaörsi Városháza kiemelkedő példa. Ezen belül ki kell emelni az akadálymentes használat feltételeit szolgáló építészeti-műszaki megoldásokat, amelyekért „Az év akadálymentes épülete 2007” országos építészeti névórá-pályázat keretében a tervezők, az építetők és a kivitelezők együttesen elismerést kaptak.

Karácsony Tamás, Kern Orsolya és Klobusovszky Péter építésszek (megosztva) a veszprémi Dubniczay-palota rekonstrukciójának és bővítésének tervezéséért.

A veszprémi várnegyedben álló műemlék épület rekonstrukciójának és bővítésének rendkívül összetett feladatát a tervezők példás szakértelemmel és igényességgel oldották meg. A meglévő

épület és az új épületrészek egymáshoz illesztése funkcionális és építészeti szempontból is sikeres, ezen belül ki kell emelni a részletek gondos megtervezését, kialakítását. Az épület kiváló példa a műemlék épületek új célú hasznosítására, a különböző tematikát bemutató kiállítások elhelyezésére (kortárs és klasszikus képzőművészeti tárlatok, téglamúzeum), az együttes működtetés mellett is szükséges, kellő mértékű elkülönítésre.

Koller József és Csatai László építésszek (megosztva) a debreceni Ítéltábla és Fellebbviteli Ügyészség épületkomplexumának tervezéséért.

A debreceni Ítéltábla és Fellebbviteli Ügyészség épületkomplexuma a utóbbi években megvalósult középületek sorában országos szinten is kiemelkedő helyet foglal el. A rendeltetést jól kifejező fegyelmzett, egyben kellően tagolt tömeg és homlokzat mögött logikus és nagyvonalú, minden részletében átgondolt belső tételrendezés található. Az épület Debrecen központjának átalakulásában lévő részén helyezkedik el, és ebben a minőségében a területet felértékeli, szerepe egyértelműen meghatározó lesz a további beépítések karakterére, színvonalára

Pálffy Sándor, Fialovszky Tamás, Sajtos Gábor és Ivanics Éva építésszek (megosztva) a szombathelyi „Arena Savaria” Városi Sportszarnok épületének tervezéséért.

A sportszarnokok igényes külső megjelenítése, tömeg- és homlokzatképzése bonyolult építészeti feladat, főként a nagy méretek miatt. Ezt a feladatot a tervezők – a belső térbeli elrendezéssel együtt – példamutatóan magas színvonalon oldották meg, különös tekintettel az olyan újszerű, eredeti megoldásokra, mint a lelátókon át történő megvilágítás, vagy a homlokzatok megfelelő arányú tagolása. A nemzetközi sportvetélkedők megrendezésére is alkalmas létesítmény hosszú időre biztosítja Szombathely sportéletének fejlődését, jelentős közéleti események lebonyolítását, és segíti a város külkapcsolatainak élénkítését.

A tájékoztatót összeállította Zsilinszky Gyula, a Pro Architectura Díj Bizottság titkára

Ezúton is gratulálunk a díjazottaknak!

A MÉK Elnöksége

▶ A MÉK Elnökségének határozatai

A MÉK Elnöksége egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

28/2007. (VIII. 31.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége úgy határozott, hogy az Építésgazdasági Tárcaközi Munkabizottságba tagnak Eltér Istvánt, helyettesének Vajai Tamás DLA-t jelöli ki.

A MÉK Elnöksége egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

29/2007. (IX.26.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége az Ybl-díj bizottságba az alábbi építészeket javasolja: Ferencz István DLA, Nagy Tamás DLA, Pazár Béla.

A MÉK Elnöksége egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

30/2007. (IX. 26.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a Pro Architec-

tura Díj Bizottságba az alábbi építészeket javasolja: Rudolf Mihály, Koller József, Zsuffa Zsolt.

A MÉK Elnöksége egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:

31/2007. (IX. 26.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a Kós Károly-díj bizottságba az alábbi építészeket javasolja: Krizsán András, U. Nagy Gábor.

▶ A MÉK Elnökségének eseménynaptára

2007. szeptember

Időpont	Meghívó	Esemény
Szept. 3.	O. Ecker Judit	„Szakrális terek” konferencia megbeszélése a Belsőépítészeti Tagozat vezetésével
Szept. 4.	ÖTM – dr. Szaló Péter	Építésgazdasági Munkabizottság alakuló ülése
Szept. 4.	Eltér István	Magyar–Portugál kiállítás megbeszélése Vukosavljev Zoránnal („Múlt század építésze”)
Szept. 6.	Szalay Tihamér	Etikai Bizottság ülése – folyamatban lévő és új ügyek tárgyalása
Szept. 10.	Eltér István	Tagnyilvántartó program megbeszélésre MÉK, BÉK és PMÉK
Szept. 11.	KVI – Görözdai György	Kormányzati Negyed Monitoring Bizottság ülése – Bálint Imre DLA, Eltér István
Szept. 11.	Eltér István	Építészeti Világnap megbeszélése – grafikus, Tatai Mária, Eltér István
Szept. 17.	Csontos Csaba	MÉK–MÉSZ Diplomadíj bírálata
Szept. 18.	O. Ecker Judit	„Szakrális terek” c. konferencia az esztergomi Szent Adalbert központban: előadások, épületlátogatás
Szept. 19.	ÖTM – Fegyverneky Sándor	Nemzeti Építészeti Tanács ülése
Szept. 19.	O. Ecker Judit	„Szakrális terek” c. konferencia a Városmajori Templomban: előadások, könyvbemutató (A ma temploma)
Szept. 20.	dr. Hajnóczy Péter	Jogosultsági vizsga konzultáció – Előadás a jogosultsági vizsga anyagából
Szept. 20.	Szalay Tihamér	Etikai Bizottság ülése – folyamatban lévő és új ügyek tárgyalása
Szept. 24.	Csontos Csaba	É1 Szakmai Minősítő Munkabizottság ülése – 18 kérelem elbírálása
Szept. 26.	dr. Hajnóczy Péter	Jogosultsági vizsga
Szept. 26.	Eltér István	Elnökségi ülés – napirenden: ÖTM-pályázatok, Építészeti Világnap, Építészeti hónapja programjai, új titkár

▶ Új főtitkár a Magyar Építész Kamarában

A Magyar Építész Kamara Elnöksége ez év szeptember 26-i ülésén – az Elnök javaslatára – döntött a főtitkár személyéről. A Kamara főtitkára 2007. október 8-tól dr. Katona Katalin (50) építészmérnök, igazgatásszervező, jogász.

Szakmai pályáját 1975-ben az Általános Épülettervező Vállalatnál kezdte, 1989-től mostanáig a Főváros I. kerület Polgármesteri Hivatala Építési Irodájában dolgozott. Kezdetben építésügyi hatósági ügyintézői feladatokat látott el, majd 1997-től irodavezető-helyettes, 2002-től irodavezető volt.

Az építésügyi eljárásokról, az építkezések szabályozásának történetéről több írása jelent meg a Családi Ház című folyóiratban. Szakmai célja a Kamara és hivatali szervezete működésének hatékonyabbá tételén túl az alábbi elveken alapul. A Magyar Építész Kamara szolgáltató feladatokat lát el. Rugal-

masan és gyorsan kell alkalmazkodni a változó világhoz, melyben a haszonelvűség és a pénzügyi szempontok dominánssá váltak. Éppen ezért megnőtt a felelőssége

– az épített környezet értékei védelmének

– a természeti és épített környezet összhangja megteremtésének

– az életminőség javításának

– az építészeti kultúra fejlesztésének

– a tudásintegráció–tudásátadás megvalósulásának tekintetében.

A Kamara sikeres működése jelentősen tud hozzájárulni az építésügyi ágazat fejlődéséhez.

Tétényi Éva és a MÉK közös megegyezéssel szerződést bontott. A korábbi főtitkár új munkahelyén – többek között – a Budapesti Városvédő Egyesületben és a MÉSZ Elnökségében tevékenykedik tovább.

▶ Az új Kormányzati Negyed

Tervezők

TEAM0708: Janesch Péter, Alexa Zsolt, Bernard Bea, Rabb Donát, Schreck Ákos, Szentirmai Tamás, Vági János, Kengo Kuma és munkatársai

– Hogyan állt össze a csapat?

J. P.: Kengo Kumát nem ismertem a pályázat előtt, ő keresett meg. Felvette velem a kapcsolatot, aztán megkérdeztem a Minusplus építészirodát, hogy mit szólnának az együttműködéshez. Ők épp engem akartak megkeresni, így gondolataink félúton találkoztak. Hozzájuk csatlakozott még Szentirmai Tamás, Vági János és Bernard Bea is. Előtte volt már egy közös pécsi pályázatunk, ami összehozta a csapatot. Fontos volt, hogy a team kiegyensúlyozott legyen, és jól tudjunk együtt dolgozni. Minden szakterületen voltak társtervezők, így összesen majdnem negyvenen dolgoztunk.

– Mennyi időt fordítottak a tervezésre?

J. P.: 3 hónapot, így volt időnk, összeérett a terv. Igazi komoly éjszakázások és postai trükk nélkül sikerült beadni. A kiírás szerint gyorspostával egy csomagként kellett feladni a terveket. 38 kg lett, de a postai mérleg csak 20 kg-ig mért, ezért először tanácstalanok voltak a postán. Végül 20 kilóként adtuk fel, úgyhogy meg is úsztuk olcsóbban.

– Végeztetek kutatásokat a területen? Milyen szempontok szerint?

– Az építészeti tervezés elősegítéseként a csapat egy része összegyűjtött információkat a Terézváros épületeiről szintszám, épületállag, tulajdonos alapján, valamint azt is vizsgálta, hogy mik azok a részek, amik az átalakuló városi életbe bekapcsolódva tudnak megújulni.

– Hogyan alakult ki a koncepció?

TEAM0708: A koncepció alapja a megvalósíthatóság, a racionalitás volt, valamint, hogy jól működő struktúrát hozzunk létre.

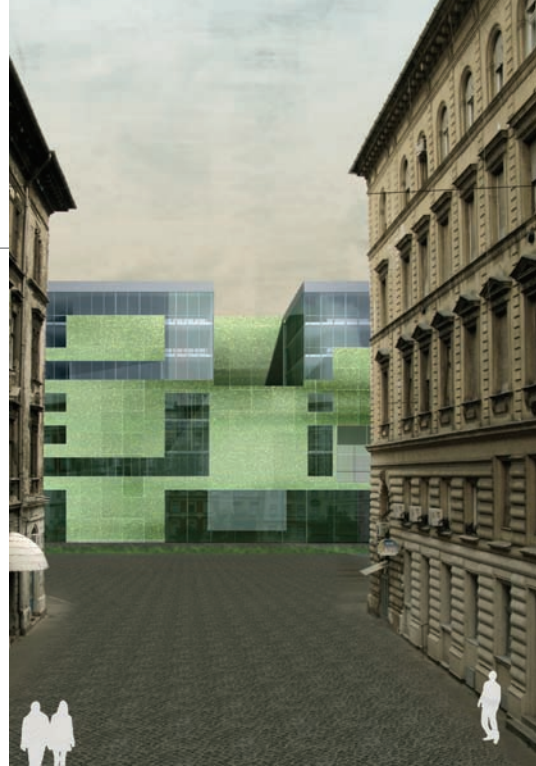
J. P.: 11 minisztériumot kellett létrehozni. Nem akartuk ezt 11 toronyként kialakítani, sokkal inkább udvarok köré szervezve képzeltük el az épületet. Ebből aztán egy 54 belső udvaros tömb jött létre, ami hasonlóságot mutat Terézváros beépítésével. Ez a struktúra a működési modellből következett és nem pedig a meglévő negyed rendszeréből indultunk ki.

– A Kormányzati épületen kívül milyen létesítményeket terveztek a kijelölt területre?

TEAM0708: A Podmaniczky út mentén kerültek elhelyezésre egyéb épületek (alkotmánybíróság, konferenciaközpont...), illetve a Nyugati csarnok környezetének városi léptékű megújítása volt fontos része a koncepciónak. Az Eiffel-csarnokból hátrahúznánk a vasúti síneket, ezáltal egy fedett és temperált köztér jönne létre, amely az alatta kiépítendő –1 szinttel is kapcsolatba hozható. Azt tartanánk szerencsésnek, ha a hely és az épület – történeti jelentőségének megfelelően – valamilyen kulturális, turisztikai, közösségi funkciót kapna. A pályaudvar egykori városkapu szerepének megfelelően az épület helyet adhatna a várost és programjait bemutató kiállításnak, turisztikai és információs szolgáltatásoknak, ezekhez kapcsolódó rendezvényeknek.

– Milyen lesz a Kormányzati épület külső megjelenése?

TEAM0708: Az egész épület zöld koncepciója a homlokzatokon is megmutatkozik. A tömör szakaszokon többféle módon kialakított élő növényfal található. A tömör és az átlátszó szakaszok az épület belső

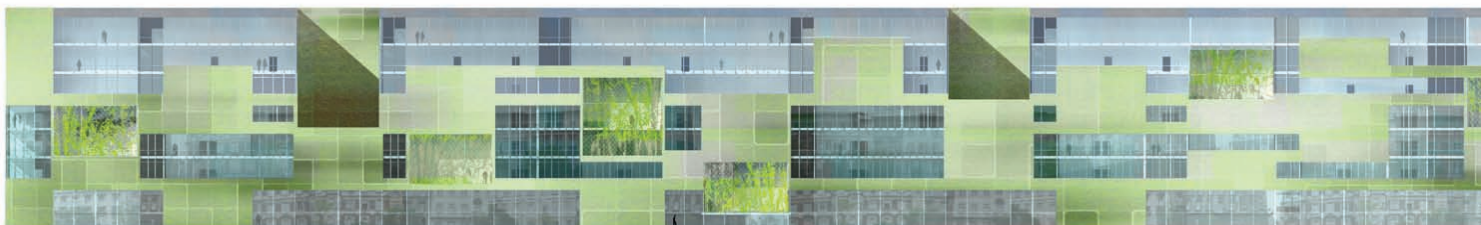

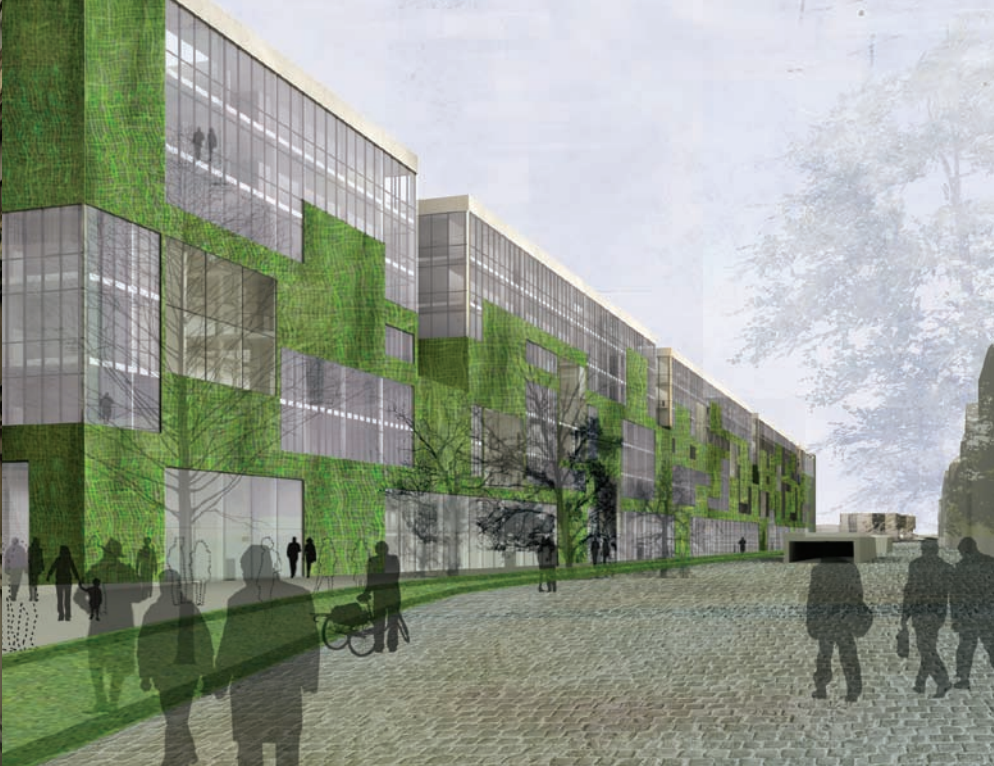
struktúráját mutatják. Nemcsak egy homlokzati struktúráról van szó, hanem az egész házat meghatározó rendszerről, ami által a vízszintes határoló felületeken is megjelenik a zöld, tetőkertek és télikertek formájában.

Változatos növényfajokból többféle hidrokultúrás telepítési móddal kialakított rendszerről van szó, amely az épület megjelenésének napszakonkénti és évszakonkénti változatosságot biztosít. Emellett az üveghomlokzat mögött elhelyezett télikertek állandó zöld elemként jelennek meg.

– Milyen beavatkozásokat hajtanátok végre a környező területen?

TEAM0708: A zöld felületet szeretnénk továbbvinni pl. a villamospályák zöld gyepszőnyegbe ágyazásával, tágabban pedig a Nyugati térről induló, s optimális esetben a Városligetig egy zöld folyosót képező parkosítás. A tervezési terület Állatkerttel, ill. a Városligettel való kapcsolata az építési koncepció fontos része. Ez akkor tudna optimálisan megvalósulni, ha a vasúti síneket a föld alá lehetne vinni vagy a fejpályaudvar kijebbe kerülne. Ebben az esetben egy, a Nyugati csarnokától zöld folyosót lehetne létrehozni, amely a terület

további felértékelődését vonna maga után. Egy ilyen helyzetben valószínűsíthető a Kormányzati Negyeddel szemben levő WestEnd parkoló funkcióváltása – WestEnd3 –, de hosszabb távon az is elképzelhető, hogy a WestEnd épületei exkluzív irodaépületekké alakulnak. A zöld folyosó városi parkja nemcsak a kapcsolódás területe lehetne, hanem közvetlen kapcsolatokat hozna létre a két, vasút által elválasztott kerület között, kiszabadítva olyan területeket, mint a Szabolcs utca környéke, amely a vasút mellett erős szlömösödésnek indult. A vasúti terhelés megszüntetésével megnyitná a lehetőséget az Állat- és Növénykert komoly rehabilitációjára is.

Szükséges lenne a Skála Metró épületének és környezetének átalakítása is. Az egykori áruház rugalmatlan alaprajzával, egyterű szintjeivel nem tudja felvenni a versenyt a WestEnd City Centerrel. Homlokzatáról le kellene venni a „napszemüveget”. Az áruház funkció így megszűnne és helyére irodaépület vagy hotel kerülhetne.

– A közlekedés hogyan tudná követni a területfejlesztéssel járó megnövekedett for-

galmat? Milyen módosítások szükségesek?

TEAM0708: A főváros közlekedési tervei között már szerepelnek a legfontosabb beruházások: a közúti felüljáró megszüntetése, a villamosforgalom visszaállítása. Az autóbusz-végállomás megszüntetése a Nyugati Pályaudvar Váci úti oldalán. A vasút reformja elodázhatatlan, kérdés azonban, hogy milyen formában valósul meg. A többféle variáció esetében (a vágányok a föld alá kerülnek – a felszínen kihúzzák őket a csarnokból) mindenképpen a csarnok forgalommentesítésével számolunk.

– A Nemzeti Építészeti Tanács ún. zéró emisszióra való törekvése hogyan nyilvánul meg az épületben?

TEAM0708: Az épület a passzív ház elvét közelíti. Extrém hőszigeteléssel elérjük, hogy a ház hőigénye alacsony, azaz az épületszerkezeteken át minimális a hőveszteség. A légcserét viszont hővisszanyerő szellőztetőrendszerekkel működtetve a hőveszteséget a szokványos értékek töredékére csökkenthetjük. A hiányzó hőmennyiséget napenergiával és hőszivattyúval fedezzük. Az alkalmazott megoldásokkal megcélozható a fűtés- és HMV-ellá-

tás tekintetében a zéró CO₂ emisszió. Az áramellátás tekintetében a lehetőségek jóval korlátozottabbak, mivel szélenergia hasznosítására nincs lehetőség, a napenergia helyi potenciálja pedig nem túl jelentős. Az energiatakarékosság az elsődleges, ezt szolgálja az épület belső tereinek természetes megvilágításának maximalizálása is. Ezen kívül minden működés zárt ciklusú és kvázi autonóm, a víz- és szennyvízgyalogkodást, a hulladékkezelést beleértve. A beépített területen közelíteni kell a klimatikus fenntarthatóságot. A telek területéhez viszonyítva minél nagyobb zöld felületek kialakítására törekszünk a lapostetőkön és homlokzaton egyaránt.

– Milyen változásokat hozna a Terézváros életében a koncepció megvalósulása?

TEAM 0708: A Kormányzati Negyed felépülése várhatóan jelentős hatást gyakorol terézvárosi környezetére. A projekt számára a közvetlen kapcsolatot a Podmaniczky út szemben lévő oldala, ill. az Andrassy út felé vezető utak bevezető szakaszai, főként az üzleteknek és szolgáltatásoknak helyet adó zóna jelentik, mely a Kormányzati Negyed forgalmára hangolódva felértékelődést hoz a kerületnek. Már megindultak a környéken az ingatlanpiaci reakciók. Mind a Kormányzati Negyed, mind pedig az érintett városrész alapvető érdeke, hogy a fejlődésnek irányított formában történjenek meg. A Kormányzati Negyed megtervezésével párhuzamosan szükséges a kerületi szándékokkal összhangban a szabályozási tervek módosítása. A Terézváros jól lehatárolható területét érintő rehabilitációt modellkísérletnek is tekinthetjük, ahol a kerület, a főváros és az állam egyeztetett programja és feladatvállalása alapján valósulnak meg azok a lépések, amelyek megfelelő keretet biztosítanak a további magánereő, vagy a helyi közösség által kezdeményezett fejlesztéseknek.

Benkő Dóra

▶ Felhívás „Az év belsőépítésze 2007” díjra történő jelölésre

1998. évben „Az év belsőépítésze” névvel díjat alapított a Laki Épületszobrász Rt. Az év belsőépítésze díjat 2006-ban Rádóczy (f) László és Tolnai Zsolt nyerték a Hajdú-Bihar Megyei Ítéltábla és Fellebbviteli Főügyészség és Baranya Megyei Bíróság és Pécsi Ítéltábla munkáikkal.

A díj – egy arannyal befuttatott emlékérem: „Az építészet apotheozisa”, valamint 1 millió forint készpénz jutalom volt. Az ünnepélyes díjátadáson a sikeres pályázat okán az alapító Laki Rt. képviselőjében Laki Péter bejelentette, hogy az idei évben is élni kíván adományozási szándékával.

A díjra bármely okleveles belsőépítész munkáját lehet jelölni. Jelölhet bárki: magánszemély vagy szervezet. A jelölések alapján a kamara Belsőépítészeti Tagozata kéri fel a tervezőket pályázati dokumentáció összeállítására.

A díjat évente a Magyar Építész Kamara Belsőépítészeti Tagozata adományozza

kiemelkedően magas vagy különös tervezői értékekkel rendelkező belsőépítészeti munkáért.

A beérkezett pályázatokat szakmai zsűri bírálja el.

A zsűri tagjai:

elnök:

– az építészet elismert, jeles képviselője, akit a Magyar Építész Kamara Belsőépítészeti Tagozatának mindenkor elnöke kér fel

tagok:

– a Belsőépítészeti Tagozat elnöke (társelnök)

– a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség Belsőépítészeti Szakosztályának vezetője

– a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete Belsőépítészeti Választmányának vezetője

– a MABE elnöke

– két, a Belsőépítészeti Tagozat által delegált belsőépítész

– megfigyelőként az alapító megbízottja

A felterjesztéseket kizárólag írásban lehet megtenni az alkotás címe, helye, valamint az okleveles belsőépítész neve és címe közlésével a Magyar Építész Kamara titkárságára megküldött, és a MÉK Belsőépítészeti Tagozatához címzett levélben. (Cím: 1088 Budapest, Ötpacsirta u. 2.)

Határidő: 2007. november 28.

A pályázat szabályzata megtekinthető a Magyar Építész Kamara titkárságán.

O. Ecker Judit – tagozatvezető

▶ Egy tervpályázatra – opponálás helyett

Miskolci Sportuszoda Tervpályázat – 2007 (a hivatalos cím ötsoros – 5! – meghatározás)

Invokáció

Helyszíni – topográfiai és morfológiai – adottságok:

- kiflikrumpli-alakú tervezési terület, északkeleti öblében egy néhány tíz méter magas, erdős dombbal,
- a telek nyugati részét egy középvesztű távvezeték szeli át,
- délen a jelentős gépkocsiforgalmat lebonyolító Miskolctapolcára vezető út határolja = levegőszennyezés, zaj,
- a kiflikrumpli lejtős szárát hosszában árok osztja ketté, amely egy több km²-es mögöttes terület összegyűjtött csapadékvizét szállítja az országút túloldalán folyó Hejőbe,
- felszín közeli mértékadó talajvíz,
- a kiírás mellékletét képező részletes növényszakértői vélemény által megtartásra javasolt néhány fa és facsoport.

A kiírás bírálati szempontjaiból:

- „a projektnek a helyszíni adottságok-

hoz, a környezethez való illeszkedése, a gyalogos és gépjármű megközelítés biztosítása”,

- „a beruházás ne haladja meg a nettó 1,4 milliárd forintot (2007-es árakon)”
- „a telken belüli terület előkészítésével, terprendezéssel, kertépítéssel, külső közművek és utak költségével együtt”.

A részletes tervezési programból:

- „a beruházás megvalósítására elkölthető pénzforsás összege: nettó egymilliárd négyszázmillió forint” (3. pont),
- „1 db 52,5mx25mx2,2 méteres (vízilabda, rövid távú úszóverseny rendezésére is alkalmas versenymedence feszített víztükrű kialakítással, a FINA versenyekre vonatkozó szabályai szerint kialakítva...”,
- „bevélteltermelő üzleti és kereskedelmi célokra kialakított helyiségeket (100–300 m²)”,
- „vízkezelési technológiára korszerű

módszert kérünk (klórgáz elavult – ion, ózon stb.)”,

- „uszoda energiaellátása a városi távhő hálózatról”, továbbá
- „a Kiíró kiemelt szempontnak kezel a környezettudatosság komplex szemléletének megjelenését a fejlesztés megvalósítása során...” (sic!), bár érteni véljük, hogy Kiíró mit is szeretne mondani.

Megjegyzés: az ózontechnológia „aranyárban” van, alkalmazását az ÁNTSZ nem fogadja el, viszont a klórhoz ragaszkodik. A nevezett távhőcsatlakozás több mint 1000 m-re található. Vajon hogyan kívánják odavezetni: a felszín közeli talajvízben, vagy „esztétikus” magas vezetéken? És mennyit emészt fel az 1,4 milliárdból?

Zárójelentés

Az „Összefoglaló értékelés” 13, azaz tizenhárom sor! A felsorolt szempontokat még csak nem is érinti! Viszont megállapít

ja, hogy „a Bíráló Bizottság a pályázatot egyhangúlag sikeresnek minősítette”, és „igyekezett a legalkalmasabb tervet kiválasztani”, majd „hosszas elemzés és vita után végezetül megosztva 3 db első, 2 db második... és egyetlen harmadik díjat határozott meg.”

A helyszín topográfiai és morfológiai adottságainak felsorolását, az azokra való figyelemfelhívást már a kiírás sem tartotta fontosnak (gyakorlatilag meg sem említi azokat), a zárójelentés sem foglalkozik azokkal és az egyes pályaművek viszonyával sem az összefoglaló értékelésben, sem a következő fejezetben, „Az egyes pályaművek értékelése”-ben.

De ugyanez elmondható az 1,4 milliárd forintos felső határról: a zárójelentésben semmi konkrétum nem lelhető a költségbecslések realitásáról.

És ugyanez mondható el a FINA-előírásokat illetően is. Még csak utalás sincs a teljesíthetőségre vagy annak hiányára. A versenymedence mérete ugyanis csupán egy a számtalan szigorú követelmény közül! Szükséges, de messze nem elégséges a betartása, betartatása!

Végül idézet az „Ajánlások”-ból: „a BB ...ajánlja, hogy a tervpályázati eljárást követő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban a Kiíró az első és második díjas pályázatokat kérje fel ajánlattételre”.

Mazsolák „Az egyes pályaművek értékeléséből”:

Az I. sz. pályamű (I. díj) az épületet az elektromos távvezeték alá, a vízgyűjtő-árokra telepíti, viszont „száraz grafikai megoldása a zsűrit empatikus gondolkodásra készítette”. Nem a terv maga, hanem a szent grafika. Elgondolkodtató, nemde?! Egyébként a terv természetes világítástól (egy-egy tetőlyukon kívül) szinte mentes, tere nyomasztó. „A depresszió tere”, ahogy a bemutatón megfogalmazódott. A FINA-előírásoknak sem tesz eleget (a medencét kivéve).

De nem felel meg a FINA előírásainak a III. sz. terv sem, a medencetér világítása pedig sporttechnológiai szempontból elfogadhatatlan. Az uszodát szinte ráhúzza a főútra, a telek legértékesebb részét egy ó m széles úttal leszakítja az uszodakertről, a parkolót az elektromos távvezeték alá s

egyben az árokra telepíti. „A mozgássérült WC és a bírói öltöző összevonása nem praktikus”, „a tanmedence és a versenymedence túl közel van egymáshoz”, „a versenyhez szükséges helyiségek ábrázolása nem szerepel”, „az északkeletre tájolt üvegfal sportolói szempontból nem jó” írja a bíráló, viszont mindezek után I. díjban részesíti.

A harmadik I. díjas pályamű (VIII. sz.) az egyetlen a díjazottak közül, amelyik korrekt, a FINA előírásait is kielégítő tervvel jelentkezett. Az uszoda tömegét viszont a mögöttes dombhoz és a miskolctapolcai úthoz képest esetlegesen, szervesen elhelyezi. Az épületet egy több ezer m²-es mesterséges tó veszi körül, aminek sem a megvalósítási, sem a fenntartási költsége nem szerepel a költségbecslésben. Taktikusan nem szerepel persze: hiszen akkor 3 (három) milliárd is kevés lenne! Hogy fenntartási költségekre mennyire nem telik, azt a 1–200 m-re lévő ténynyi Békás-tó igazolja: gusztustalan posvány. Tó nélkül pedig egy másik tervről kellene beszélnünk.

A 3 db első díjban részesített pályaműhöz hasonlóan a további három díjazott terv értékelése is tele van ellentmondással.

„Funkcionális kialakítása koncepcionálisan dicséretes”, pedig „személyzeti öltöző van, de nincs szeparálva a vendégforgalom elől(!)”, „üzemeltetési funkció helyiség igénye nincs megoldva”, „eredményjelző tábla a nézőkkel szemközti oldalon van, de a versenyzők számára ez nem megfelelő”, „az üvegfalak árnyékolása nincs megoldva” – VI. sz. pályamű, II. díj. „Gépjárművel történő megközelítés túldimenzionált”, „belső elrendezés, funkcionális kapcsolatok számos esetben nehezen értelmezhető”, „a vertikális közlekedési kapcsolatok túlzott száma nehezen indokolható”, „az uszodatéri rámpa (!) megoldás vitatható”. Persze, hogy az: baleset- és életveszélyes! – XVI. sz. pályamű, II. díj.

A díjazatlan pályázatok közül többet valótlán állítások segítségével, igaztalan elmarasztalásokkal bírál a zárójelentés, azaz keményebben: a zsűri hazudik.

„Súlyos hiba, hogy a lelátó feltöltése a medencetérből történne” – állapítja meg a II. sz. pályázatról. Holott a lelátót az előcsarnokból és felülről töltötte! Sőt, még

oda is írta! A zsűri tehát vagy trehány és feülletes, vagy nemcsak tervet nem tud olvasni, de még diszlexiás is. Ugyanezen tervnél a főbejárattal szemben mintegy 10 lépésre lévő beléptető automatával kapcsolatban megállapítja, hogy „a beléptetést túlságosan bonyolulttan lehet megoldani” (?!). Egyik díjazatlanról azt állítja, hogy „a kereskedelmi területek alulméretezettek”, holott a pályázó több alternatívában olyan kidolgozott opcionális lehetségsorozatot mutatott be, amely az egész mezőnyben unikális volt: variabilis, változatos és változtatható méretű és funkciójú bevétel-teremtő tervcsomagjával.

Vagy vegyük például a IX. sz. pályaművet. Területfelhasználása a legjobbnak tűnik a mezőnyben, és valószínűleg a leggazdaságosabb létesítmény. Nagyzolásmentes, mérsékelt, a szellemes tartószervezeti rendszert őszintén követő tömeg- és homlokzatképzését a zsűri „esetlegesnek” tartja, ilyen értelmezhetetlen megjegyzéssel: „A tömegképzés szempontjából a bejárat helye bizonytalan”. Továbbá „a büfé használata az uszodatérbe belépett (sic!) emberek részére nincs megoldva” írják, ugyanakkor azon díjazatlan tervekénél, amelyek ezt dicséretesen oldották meg, szó sem esik a megoldás értékéről. „Sporttechnológia nincs megoldva” mondják sommásan. Ezzel szemben ez az egyik terv a mezőnyben, amelyik FINA-ismeretekről tanúskodik. A díjazott pályaművekből általában hiányzó, vagy elfogadhatatlan helyen és módon kialakított technikai helyiséget is szakszerűen biztosítja. Ezt viszont a zsűri nem vette észre. Vagy csak nem akarta?

Megannyi ellentmondás és a következetesség hiánya. De nem foglalkozik a zárójelentés a parkolók (OTÉK) helyes számával sem: a mezőnyben a szórás 35–150 db között mozog.

A zsűri „lelkiismeretes és alapos” munkájának legékesebb bizonyítékát a XVII. sz. pályaműben leltük: nincs minden tervlap sorszámmal ellátva, sőt egyetlen szignó sem található (három kellene!) a 2.4. sz. tervlapon (homlokzatok, metszetek), mint ahogy ez a bemutatón megállapítást nyert! Vajon mivel foglalkozott a bontáskor a titkár, a jogász, a jegyzőkönyvvezető, a szignálással megbízottak, és hol volt a többi zsűror????

Bemutató és vita, 2007. 09. 10.

A bemutató elején Kalmár László MÉK-delegált hosszan és részletesen kifejtve osztja meg velünk a zsűrizés folyamán felmerült kétségeit és kételyeit. „A bonyolítás súrolja a törvényesség határait” – mondja. Jelöléséről későn értesítették, a bejárás sem volt ott, a kiírást is készen kapta. Többször felmerült benne a visszalépés gondolata. Kőszegi Attila MÉK-delegált: „A pályázók többsége nem nézett meg egy jól működő uszodát.” Kemény vád, hiszen a vert mezőnyben több uszodához értő, a FINA-előírásokat kielégítő megvalósult létesítményt maga mögött tudó team is található.

Egyébként „a grafikára empatikus” zsűriben grafikus nem volt, mint ahogy sporttechnológus és uszodatechnológus szakember sem. Felkértek ugyan valakit – utólag – szakértésre, de az ő szakvéleménye „gyengének találtatott”, ahogy az egyik megjelent zsűritag részéről a bemutatón elhangzott. Tehát a nem-szakértő zsűritagok megállapították, hogy az általuk felkért szakértő szakértői véleménye gyenge?! Ezt én nem értem! Akkor miért kérték fel, ha ők úgyis jobban tudják? Az eredmény láttán és a zárójelentést olvasván viszont világos, hogy a Bíráló Bizottság a FINA előírásait figyelembe sem vette, a szakértői vélemény ilyen irányú megállapításain is nyilván könnyedén túltette magát. Feltehetően azért, mert maga sem vette a fáradságot, hogy megismerje azt. Pedig a FINA honlapján megtalálható. Angolul. Talán ez volt a probléma.

A bemutatón a díjazott tervek képviselői nyomozó többségben voltak (85–90%), mégis egybehangzóan megállapították, hogy a tervpályázat fiaskó. „Fiaskó a javából”, ahogy az egyik díjazott fogalmazott. Fiaskó mind az értékelési módszert, mind az eredményt illetően, az utóéletéről nem is beszélve!

A kamara régi és közismert állásfoglalása az, hogy amennyiben a Bíráló Bizottság eredményesnek ítéli a pályázatot, osszák ki a teljes díjkeretet (ez megtörtént), és legyen I. díjas. Lehetőleg 1 db! legyen, és kapja meg a megbízást. Amennyiben két első díj ítéltetik oda, a zsűri nevezze meg azt, amelyiket a továbbtervezésre javasol-

ja. Ezzel szemben itt 3 db első, 2 db második és egy harmadik díjat osztottak ki!!! Hasonló eredményre még a legöregebb MÉK- vagy MÉSZ-tag sem emlékszik. Az eredmény elgondolkodtató. Sőt. Tovább is lehet gondolni...

A zárójelentést valamennyi Bíráló Bizottsági tag aláírásával hitelesítette.

Utóélet

Az eredményhirdetés után Kiíró (Miskolc Város Polgármesteri Hivatala) egy nemtelen versenyre hívta meg az első öt (5) pályázat szerzőit. Vajon miért? Hiszen még a kiírásban rögzítette, hogy „a szerződéstervezet által kijelölt keretek között kíván megállapodni a győztes pályamű szerzőjével a továbbtervezésre vonatkozó munkáról”, de ha mégis „a BB megosztott I. díjat ad ki, akkor valamennyi I. díjat kapott pályázót...” stb. Egyéb helyezett nem említetik! Talán köztük van a titkos választott? Vagy más az ok?

A második fordulúhoz szükséges dokumentáció ellenértéke á 500 000 forint. Azé a dokumentációé, amit nyilván a nyertesek pályázata alapján állítottak össze. A kifizetett díjak 20%-a viszont máris megtérülni látszik!

A MÉK, érzékelvén az anomál helyzetet, Miskolc Város Polgármesterének címzett elnöki levélben emelte fel szavát. Érveit pontokba foglalva sorakoztatta fel. Kioktató hangvételű válaszlevelében Káli Sándor polgármester úr kifejti, hogy Kiíró mindenben a törvény szerint járt el és a továbbiakban is eszerint fog cselekedni. Idézetek a levélből: „a díjazott pályaművek mindegyikére vonatkozóan kimondta a BB: a benyújtott pályamű benyújtási formájában nem alkalmas a megvalósításra”. Akkor miért fizették ki a teljes díjkeretet?! Tehát újabb verseny, újabb Bíráló Bizottsággal természetesen, amely „személyi összetételének meghatározása az ajánlatkérő kizárólagos joga, így tehát az előterjesztett indítvány (értsd: a MÉK levelében foglaltak) nem teljesíthető”. Azaz megteremtettük a zavarost, nosza halászunk! Azt viszont törvényesen!

Végezetül

Kiírtak tehát egy tervpályázatot – mert a törvény előírja. Született egy olyan döntés,

amely után házon belül kiíró – úgy véli – szabadon eldöntheti (immár saját „zsűrivel”, a szakmát, a kamarát, szóval az „okvetetlenkedőket” kirekesztve) hogy ki, mit, mennyiért stb...???

Epilógus

A fentiek alapján joggal merül fel a gyanú, hogy a BB munkája híján volt a szakszerűségnek (specialisták nem voltak a zsűriben, holott ez a beruházás nélkülük megvalósíthatatlan), híján volt a következetességnek (a kiírásban foglaltak számonkérése, részletes értékelése pontról pontra), és híján volt a pártatlanságnak is (azonos hibák vagy erények nem azonos módon és súllyal ítéltettek meg).

Javaslat

Az eredmény már feltehetőleg nem módosítható. De mégis. Talán megérne egy felülvizsgálatot. A pályázók érdekében. A mi érdekünkben – építészek, és tervező társaink érdekében. Egy tisztább jövő reményében. Hiszen ezek az anomáliák nem csak a pályázók számára sértők, de a saját szakmánkat is lejáratják: a mindenki kiírók előtt, a potenciális megbízóink előtt, a társadalom előtt.

Javasolom, hogy a Tervpályázati Bizottság vizsgálja meg a teljes tervpályázat kiírását, lebonyolítását és „utóéletét”.

Hőnich Henrik

a Tp. Bemutató Fórum vezetője
a BÉK Felügyelő Bizottság elnöke

VALKO®-BIZTOSÍTÁSOK

- kiemelkedő fedezetekkel
- egyedi feltételekkel
- speciális szakmai felelősség-biztosítási védelmet ajánl

• segíti Önt a biztosítási védelem működésében és az esetleges károk rendezésében

e szakmai terület kiváló ismerője,
a Magyar Építész és a Magyar Mérnöki Kamara
és tagjaik biztosítási képviselője, a

VALKO®-INTERNATIONAL

Biztosítási Alkusz, Képviselői, Tanácsadó
és Szakértői Kft.

H-1066 Budapest, Teréz krt. 40.

Tel.: (36-1) 331-9677, 269-5408, 311-3087

Fax: (36-1) 331-9584

► Jog – Kötelesség – Szabály – Figyelem

Törvény

Kormányrendelet

Miniszteri rendelet, vagy egyéb jogi tudnivaló
Biztatás

A kikötő, komp, és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemen tartásáról és megszüntetéséről szóló 50/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról szóló 80/2007. (IX. 19.) GKM rendelet *A rendelet néhány tételt módosít a korábbi eljárások tartalmi és idő előírásain. Ha valaki ilyen jellegű feladathoz jutott, jó, ha tudja.*

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról szóló 100/2007. (IX. 21.) FVM rendelet.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági energiafelhasználás megújuló energiaforrásokból történő előállításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 78/2007. (II. 30.) FVM rendelet módosításáról szóló 101/2007. (IX. 21.) FVM rendelet.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtható támogatások részletes feltételeiről szóló 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról szóló 102/2007. (IX. 21.) FVM rendelet.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a szaktanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 52/2007. (VI. 28.) FVM rendelet módosításáról szóló 103/2007. (IX. 21.) FVM rendelet.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 59. cikke szerinti készségek elsajátítására, ösztönzésére és végrehajtására igénybe vehető támogatás részletes feltételeiről szóló 79/2007. (VII. 30.) FVM rendelet módosításáról szóló 104/2007. (IX. 21.) FVM rendelet.

Több apró feltétel módosult az egyébként is új (nem túl régi) jogszabályokban, ami néha a határidőket, néha a terveknek a bírálathoz való csatlakozási kötelemét jelenti. Akit érint, tudjon róla!

Gratulálunk!

Tihanyi Dominika építésznek, tájépítőnek, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjének (polgári tagozat) elnyeréséhez,

Papp Dezső fotóművésznek, nyugalmazott építész mérnöknek Magyar Köztársaság Bronz Érdemkeresztjének (polgári tagozat) elnyeréséhez.

A „Sikeres Magyarországért” Agrár Fejlesztési Hítelprogram szabályairól szóló 108/2007. (IX. 24.) FVM rendelet

A program keretében mezőgazdasági építési beruházásokra is nyerhető támogatás, tehát azok a kollégák, akik ezen a területen dolgoznak, ismerjék! (M.K.125. – IX. 24. – szám)

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosításáról szóló 2007. évi CX. Törvény

A módosítás az alábbi fejezetekkel foglalkozik:

- Az európai közösségi jog hatálya alá tartozó elismerés közös szabályai, az európai közösségi jog alapján történő elismerés joghatálya.
- A képzés sikeres elvégzését tanúsító okiratok elismerésének általános rendszere.
- A szakmai tapasztalat elismerése.
- A képzés sikeres elvégzését tanúsító egyes okiratok feltétel nélküli elismerése.

Az igazságügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos egyes rendeletek módosításáról szóló 46/2007. (IX. 29.) IRM rendelet.

A kamaráink által vezetett névjegyzéken lévők esetében csak az 1996. december 31-ig indított főiskolai szakon végzetek névjegyzékbevitelét vezeti át az igazságügyi névjegyzékbe. Területek a műemlékvédelem, a táj- és kertépítészet, a település- és területrendezés.

A 2008. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló 27/2007. (IX. 29.) SZMM rendelete

a) április 26., szombat	munkanap,
május 2., péntek	pihenőnap,
b) október 18., szombat	munkanap,
október 24., péntek	pihenőnap,
c) december 20., szombat	munkanap,
december 24., szerda	pihenőnap.

A Firenzében 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI. törvény

„Az Országgyűlés egyetértve az Európai Tanács

azon felismerésével, hogy a tájak elengedhetetlen összetevői az emberek környezetének, kifejezik közös kulturális és természeti örökségük sokféleségét, és identitásuk alapját képezik, nemzetközi kötelezettségvállalásunkkal összhangban a következő törvényt alkotja”

Az egyezmény preambulumát kifejezi a magyar törvény bevezető mondata, bár a preambulum inkább/több tekintetben tekinti a tájat erőforrásnak.

Az egyezmény főcímei:

- Meghatározások („táj” az ember által érzékelt terület, amelynek jellege természeti tényezők és/vagy emberi tevékenységek hatása és kölcsönhatása eredményeként alakult ki)
- Az Egyezmény hatálya (mindenre kiterjed)
- Az Egyezmény célja (védelem, tervezés, kezelés)
- Jogkörök megoszlása (csorbítatlanul ágyazni az országos politikába)
- Általános intézkedések (környezetünk és identitásunk részeként védeni, kezelni, tervezni a tájat)
- Egyedi intézkedések (növelni a fogékonyságot a táj iránt, felvenni az oktatásba, listába foglalva értékelni, minőségét meghatározni, mindezt elvégezni)
- Nemzetközi politikák és programok (együttműködés)
- Kölcsönös segítség és információcsere (tudomány, emberek és információk áramlása)
- Határokon átnyúló tájak (táj-régió)
- Az Egyezmény végrehajtásának nyomon követése (Tanács, Miniszteri Bizottság, szakértők, „Európa Tanács Táj Díja”)
- Az Európa Tanács Táj Díja (jelentkezni, megmérettetni, védeni, használni)
- Az Egyezmény és egyéb jogszabályok viszonya (nem enyhíti a szigorúbbakat)
- Aláírás, megerősítés és hatálybalépés (a törvény hatályba lép, de az Egyezményt – ha a 2007. szept. 17-i jóváhagyást veszem – 2008. január 1-jétől kell alkalmazni)
- Csatlakozás (még mindig mindegyik tagállam megteheti)
- Területi hatály (az E.T főtítkárához címzett nyilatkozattal korlátozott területre is kihirdethető)
- Az Egyezmény felmondása (bárki, bármikor a csatlakozáshoz hasonlóan)
- Módosítások (bármelyik csatlakozott fél a szakértői bizottságokon keresztül)
- Értécsítések (mindenről, mindenkit az E.T rendje szerint).

Győr, 2007. október 5.

Körmendy János

► Szemelvények a MÉSZ 2007. szeptember 27-i üléséről

- Az elnök és titkár ismertették az „Építészet Hónapja”-val kapcsolatos, MÉSZ által szervezett októberi eseményeket, valamint a Nemzeti Építészeti Tanács ülésein elhangzottakat
- A Fővárosi Bíróság a MÉSZ benyújtott Alapszabály-módosítását néhány pontban kifogásolta, ezért Rendkívüli Közgyűlést kell összehívni ez ügyben. Erre 2007. október 12-én kerül sor.
- Az Elnökség határozatokat hozott a lejárt mandátumok miatt delegálandó MÉSZ-tagokról, az Ybl-díj nagy- ill. kisbizottságába. Döntést hozott továbbá az Elnökség a Kós Károly-díjra és a Gábor Dénes-díjra történő jelölésekről.

► Ami történt... MÉSZ eseménynaptár

szeptember

9. 10. Nemzeti Építészeti Tanács ülése. A szervezetek közti feladatmegosztás szerint a MÉSZ az egyik készítője a NÉT ügyrendjének. Az ügyrend-javaslat elkészült, a tagoknak elküldtük.

9. 13. Művészeti Szervezetek Egyeztető Fórumának szeptemberi ülésén, amelyre a Művészeti Akadémia Kecse utcai székházában került sor, a MÉSZ részéről Kálmán Ernő DLA elnök és Bolberitz Henrik titkár vettek részt.

9. 21. A MÉSZ kiselnökségi ülésén Kálmán Ernő DLA elnök, Roth János DLA alelnök, és Bolberitz Henrik titkár vettek részt. Az Építészet Hónapja MÉSZ-rendezvényeiről, a regionális csoportok szervezéséről és a díjakra történő jelölésekről esett szó.

9. 25. A Főpolgármesteri Hivatal Főépítési Irodájának tervtanácsi terében került sor a Budapest Építészeti Nívódíj 2007 pályázat Bíráló Bizottságának első ülésére, ahol a kiírás pontosítását tárgyal-

tak a jelenlevők. A MÉSZ részéről Kálmán Ernő DLA Bíráló Bizottsági tagot Bolberitz Henrik titkár képviselte.

9. 26. „Építészet Hónapja 2007” eseménysorozatról tartott közös sajtótájékoztatót vett részt a MÉSZ elnöke a rendező szervezetekkel – ÖTM, Octogon, MÉK – közösen.

9. 27. Elnökségi ülés, azt követően az elnök és titkár a regionális csoportokat szervező tagokkal konzultáltak.

► Ami történni fog... MÉSZ eseménynaptár

november

11. 08. „Csütörtöki Iskola” novemberi előadója Laposa József, aki a Hegyközségekről tart előadást. Az eseményre az Építésszek Háza Kós-termében 17 órai kezdettel kerül sor. Az előadás kreditpon-
tos, előzetes jelentkezés a BÉK Kht.

www.epitesztovabbkepzo.hu oldalon lehetséges.

11. 13-11. 23. „Év belsőépítésze” kiállítás a Magyar Építész Kamara Belsőépítész tagozatának szervezésében, az Építésszek Háza Kós Károly-termében

11. 27.-12. 07. M. Nagy Szilvia szobrászművész kiállítása az Építésszek Háza Kós Károly-termében.

11. 29. MÉSZ Elnökségi ülés 9.30-kor a Kandallós Teremben.

► Házuk tája

- A MÉSZ egyik fontos, ha nem a legfontosabb feladata a szakmai közélet gerjesztése, események, rendezvények szervezése. Ez a feladat egész embert kíván. Ügyes és alkalmas kolleginára találtunk Magyar Zsófi, friss diplomás építész személyében, aki júliustól október elejéig kiválóan végezte ezt a munkát. Külföldi munkavállalása miatt meg kellett válnunk tőle. Szó szerint másnap már az ő munkáját folytatta és folytatja Baku Eszter művészettörténész bölcsész hallgató, aki hasonló lelkesedéssel és tenni-akarással szervezi rendezvényeinket.
- Október, az építészet hónapja. Idén a szakmai szervezetek nem szerveztek kö-

zös eseményt, hanem más-más helyszíneken több, egymástól független rendezvényt tartanak.

- A MÉSZ a VAM Design Centerrel és a Wienerberger Zrt.-vel együttműködve, valamint saját szervezésben kínál eseményeket az érdeklődőknek.
- Az „Építészet Hónapja” nyitóeseménye az Erzsébet téri Gödörben volt, ahol a megnyitóbeszéd után a Diploma díjak átadására és a Kormányzati Negyed pályázattal kapcsolatos vitára került sor.
- Október 1-jén, az ÖTM márványtermében adták át a 2007. évi Pro Architectura Díjakat. A díjak idén is méltó

MÉSZ Könyvtár

Nyitva tartás:

hétfőn és pénteken 10–12 óráig, kedden és csütörtökön 14–16 óráig.

Új könyvek:

CALLMEYER Ferenc: Erdőelve meséi – a szerző ajándéka

Ceramics in Architecture – Tétényi Éva ajándéka

A ma temploma – képek, fények, gondolatok – a Magyar Építész Kamara ajándéka

Kezdetben volt a rózsaszín. Történetek és képek a rózsaszínű Zsolnay használati tárgyairól. Winkler Barnabás gyűjteménye és írásai – a szerző ajándéka.

Köszönet az ajándékozóknak. Szeretettel várjuk régi és új könyvtárlátogatóinkat fenti időpontokban.

tó kezekbe kerültek: Anthony Gall, Csaba Kata, Pintér Tamás János, Kalmár László, Zsuffa Zsolt, Koller József, Csatai László, Pálffy Sándor Fialkovszky Tamás, Sajtos Gábor, Ivanics Éva, Karácsony Tamás, Kern Orsolya, alkotásai kortárs építészetünket gazdagítják. Gratulálunk és további sikeres alkotói pályát kívánunk nekik!

- A Palóczy Antal-díjat, a várostervezésben kiemelkedő eredményt elért szakemberek díját idén Berczik András építőmérnök és Kiss Lajos építész érdemelték ki. Gratulálunk és további sok sikert kívánunk!

vánunk!

- Sikeresen lezárult a MÉSZ által 2006-ban kezdeményezett és az idén országjáró körutat bejárta „fff – fiatalok feketén-fehéren” című vándorkiállítás vándorlása. Az utolsó állomás Európa Kulturális Fővárosa, Nagyszében volt. Mindenhol nagy érdeklődés kísérte a 40 év alatti, fiatal építészek bemutatkozását. Köszönet az ötletgazdáknak és szervezőknek, elsősorban dr. Reischl Gábornak és Csontos Györgyinek, valamint Pécs, Szeged, Debrecen, Miskolc, Győr, Sopron és Nagyszében

helyi szervezőinek. Reméljük, az fff 2-re is hamarosan sor kerül.

- Ugyanúgy, mint ahogyan megszületett a XII Kőműves című, nagy érdeklődést keltett építészportrékat bemutató filmsorozat folytatása is. Az immár 24 „kőműves”-t bemutató portré-beszélgetések alkotói, Csontos János újságíró és Csontos Györgyi építész, a második részt 6 alkalommal (egy-egy alkalommal két építészportrét láthatunk), különböző helyszíneken mutatják be az érdeklődőknek. Reméljük, nemsokára a televízióban is láthatjuk a hiánypótló sorozatot.

In memoriam

Az idei ősz több szomorú hírt hozott számunkra.

Dr. Kapsza Miklós DLA, Ybl- és Reitter Ferenc díjas építész, a MÉSZ tagja, 77 éves korában elhunyt. Benne sokan oktatójukat, a Szövetség és a Kamara az utolsó pillanatig aktív és lelkiismeretes tagját, a szakma pedig kiváló alkotóját gyászolja.

Dr. Csonka Pálné az egyik legrangosabb, MÉSZ-alapítású díj, a Csonka Pál-érem névadójának özvegyeként hozzájárult a díj alapításához és személyesen támogatta azt. Benne a Magyar Építőművészek Szövetsége azt a hű társat gyászolja, aki férjének támaszaként lehetővé tette, hogy Csonka Pál szakmai tudásával és emberi tartásával példát mutasson építészgenerációk egész sorának. Elhunytáról az építész szakma nevében emlékezünk meg.

2007. szeptember 10-én elhunyt **Bartók Miklós** építészmérnök. A Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán főállású oktatóként, majd meghívott docensként élete végéig oktatta az építészfutás ifjúságot. AÉTV építészeként több lakó-, köz- és ipari épület alkotója volt. Az Építészügyi Minisztérium főosztályvezető-helyetteseként a magyar építészeti tervezés irányítását végezte. Ezt követően a Típus-tervező Intézet igazgatói feladatát látta el. Szeptember 26-án a Kerepesi temetőben

családjának tagjai, barátai és pályatársai kísérték utolsó útjára. A Budapesti Műszaki Egyetem, a Magyar Építészkamara, a Budapesti Építészkamara és a Magyar Építőművészek Szövetsége nevében Lázár Antal búcsúzott a tanártól és építészről.

Szabó E. Ivántól, kedves volt kollégánktól fájó szívvel, könnyes szemmel, de mosolyogva búcsúzunk, hiszen Ő mosolygós, életvidám, életigenlő ember, életszerető építész volt.

Emlékezetesek számunkra vidéki útjaink, vidéki művezetéseink során egy-egy „farkaséhesen” elpusztított vacsora után, Iván és a primás vezetésével valamennyien – a „bofűlűek” is –, megtaláltuk a helyes dal-utat. Kitűnő hangja volt és a gyönyörű magyar népdalokon szépen, méltóságteljesen tudott mulatni. Ezért is szívzaggatóan szomorú, de kegyetlen tény, hogy örökre elment. Még sok boldog évet élhetett volna, hiszen 1929-ben született. Szülővárosát Dunaszerdahelyet 1947-ben családjával együtt el kellett hagynia. Középiskolai tanulmányait így Budapesten fejezte be. A Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán oklevelet szerzett 1954-ben. A diploma megszerzése után tanársegéd a Középülettervezési Tanácsban 1963-ig, majd 1983-ig a Tervezésfejlesztési és Típus-tervező Intézetben dolgozik építészként, majd osztályvezetőként. 1989-ig a Novarat Kft. vezető tervezője, majd haláláig saját vállalkozása, a Fundamenta Kft. ügyvezető építésze. Szakmai munkásságát az állandó tevékenység, az állandó tevékenység jellemezte.

Sokat és eredményesen dolgozott. Ebben az állandó, szinte megállás nélküli munkában egy-egy kiadós horgászat eredményesen kismitotta fáradt idegeit. Mintegy 60 épületet tervezett, kezdő korában több pályázaton vett részt eredményesen.

Munkái közül kiemelkednek: a Budapest, Mártonhegyi úti általános iskola; ISIS szálloda, Szombathely; Társasüdülő-telep, Balatonfüred-Baricska; Irodaház (MVM) Budapest, Vám utca; Idősek otthona-hotel, Budapest, Kamaraerdő; Református lelkészi lakó-és imaház, Budapest, Cimbalom u.; Üdülő, Leányfalu; Irodaház, Budapest, Hungária krt.; Mentőállomás, Budafok.

A szombathelyi ISIS szállodáért 1970-ben Ybl Miklós-díjat kapott. Emellett többször kapott munkásságáért különböző jelentős elismeréseket, kitüntetések. Munkásságából kiemelkedik a szálló és szállásépületek funkcionális, szerkezet fejlesztése terén a TTI-ben kifejlesztett, az egész ország műszaki fejlesztésére kiható tevékenysége. Szomorú, de igaz, ez a mindig tevékeny építész nem veszi többé kezébe a ceruzát. Szakmai közéletünkben most már örökre hiányzik egy életvidám Ybl-díjas építész. Fogjunk, egyre fogjunk.

Kedves Iván!

Emléked megőrzi nemcsak családot, de a szakma nagy családjának sok-sok tagja. Isten Veled, nyugodj békében!

Jeny Lajos DLA

▶ K É K news

A Grazot, Berlint, Bécsot, Belgrádot megjárta **Sense of Architecture Budapest** is megnyílt a KÉK-ben. Negyvenhét építészeti projektet mutat be, melyek így vagy úgy a stájer régióból nyertek inspirációt, vagy mert maguk a tervezők stájerok, vagy mert a régióban valósultak meg. Így aztán csak úgy szerepel benne a jól ismert grazi kulturális főváros projektből a Peter Cook-féle Kunsthaus biomorf épülete és a Mura folyóra Vito Acconci által tervezett mesterséges sziget, mint az alexandriai könyvtár, amit a Snohetta – egy osztrák és egy norvég fiatal építész duója – tervezett. Itt van Alexander és Klaus Kada – Klaus Kada az egyik építész, akinek munkája nyomán Graz az elmúlt húsz évben a kortárs építészet egyik fellegrárává nőtte ki magát (lásd a Stadthalle vagy a növényfiziológiai intézet épületét), fia pedig neves designer, akinek a Sense of Architecture kiállítás a látványvilágát köszönheti.

A nagyobb nevek mellett ott sorakoznak az „emerging” építészek, köztük a Splitterwerk-től a zöld és a fekete „béka” – kísérletek a természetes anyagok, a táj és a kortárs médiumok integrálására; vagy a PPAG, akiktől a bécsi múzeumi negyed köztéri bútorai származnak; a Feyferlik/Fritzer, a grazi építészek nagy generációját követő újak képviselői, akik főleg kisebb léptékű projektekkel tették magukat emlékezetessé. A stájerok hat téma köré csoportosulva vonulnak fel, melyekből jól kiolvashatók a kortárs osztrák építészet fő kérdései, mint a lakásépítés, a történeti kontextus, az urbánus vidéki építészet, a közterek, az építészet és tudomány, építészet és művészet kapcsolata – feltehetőleg ők már megemésztették a jelszerűség, a városléptékű építészet problémáit a kulturális főváros kapcsán.

A Sense of Architecture ezek mellett érdekes kísérlet az építészet szokványostól eltérő bemutatására, mert egyszerre törekszik a hagyományos, seregszemle jellegű tájékoztatásra (a kevésbé ingergazdag fotó+rajz kombinációval), és újszerű, filmes reprezentációra. Így jön össze a címben jelzett, magyarra lefordíthatatlan építészeti racionalitás és érzékiség együttes érvényesítése, bár a KÉK adottságai miatt nem lehetett őket az eddigi kiállításokhoz

hasnólóan egy térben bemutatni. Heinz Emigholz filmrendező készítette a 3–6 perces felvételeket, statikus, de kicsit megdöntött kameraállásból. Hétköznapi felvételek, hétköznapi városi izgás-mozgással, szerencsésen mellőzve a megszokott, szépítő-idealizáló perspektívákat. A filmek Alexander Kada felfüggesztett üveglapjain futnak, melyek egyszerre vetítő- és tükröző felületek, s a térben járkálva sűrű élményt nyújtanak a kortárs stájer építészetéről.

Az **ARCHITEKTUR LABORATORIUM STYRIA** (Stájer Építészeti Laboratórium) egy nemzetközi közönség felé forduló projekt, amely filmes eszközökkel dolgozza fel az építészeti alkotásokat. Az ARCHITECTURE LABORATORIUM STYRIA az INSTYRIA – Cultural Service Projektje. Kurátor: Charlotte Pöchhacker. A kiállítás november 30-ig látogatható, közben két konferenciára is sor kerül: Az első november 6-án kerül megrendezésre a KÉK Nefelejcs utcai házában. Osztrák és magyar építészek részvételével kerekasztal-beszélgetést szervezünk a lakásépítésről, a lakóhelyek kultúráiról. A moderátor Kerékgyártó Béla lesz.

A második konferencián olyan alkotásokat mutatnak be tervezők, amelyek az építészet és a művészet határvonalára helyezhetők. Itt lesz a SPLITTERWERK és a PPAG csoport. A magyarokat Bán Ferenc és a Városi Tájékp Csoport képviseli. Helyszín és időpont: november 20., Ludwig Múzeum. Nyitva tartás: csütörtök, péntek 16.00–18.00. Szombat: 11.00–18.00

A **másik őszi újdonság**, hogy elmondhatjuk, mostantól mindenkinek kulturált ücsörgési, szemlélődési, forgolódási lehetőséget kínál a KÉK az eddigi nosztalgikus érzetet keltő, ám annál kényelmetlenebb iskolaszékek helyett. Két mustársárga fotelünk eddig csak a Földalatti beszélgetések vendégeit kényeztette, de ez az antideмократikus viszony hamarosan megváltozik. A Kinnarpsnak köszönhetően ugyanis százhusz (120!) Mayflower szék költözik be az első emeleti előadótérbe a svéd cég jóvoltából, akit mostantól a KÉK egyik főtámogatójaként mutathatunk be. Ők hatvan éve a megbízható magas minőségű, természetes anyaghasználatú és egyszerű vonalvezetésű irodabútorokról ismertek. Most viszont világszerte ehhez a klasszikus image-hez egy extravagáns designorientált új termékpalletta társult. A „design-injekciót” a skandináv térségben ismert, a formatervezés élvonalában álló, nagy preszfiúszú Klaessons, Materia és Skandiform (Premium Collection) cégek megvásárlása hozta. A közös kezdőbetűkön túl a KÉK-hez hasonlóan a Kinnarps is fontosnak tartja a friss, lendületes, kreatív szellemiség folyamatos támogatását. Nos, a KÉK és a Kinnarps együttműködésének második lépéseként az új szellem tesztelhető a Nefelejcs utcában – s innen az építészeti közéletbe is kikerül magabiztosabban ugorhat fejest. KÉK – Kortárs Építészeti Központ, 1078 Budapest, Nefelejcs u. 26. www.kek.org.hu

FOTÓ: NAGY CSABA

► Szubjektív beszámoló a 40. SAVARIA Urbanisztikai Nyári Egyetemről „Az élhető település és a vidék felzárkóztatása” – I. rész

Dr. Meggyesi Tamás kedves, bensőséges köszöntője adta meg a negyvenedik nyári egyetem hangvételét a megyei és városi önkormányzat és a támogatók és szervezők vezetőinek jelenlétében. A résztvevők köre magyar, olasz, román és erdélyi, újvidéki és felvidéki, képzettségük és koruk szerint a professzoroktól a diákokig ért, s mintegy 150 fős rekord jelenléte regisztráltak, ékes bizonyítékul az életképességnek.

Kovács Ferenc a Vas megyei közgyűlés elnöke a *települési társulások típusai hazánkban és nemzetközi lehetőségei* címmel tartott bevezető előadást. Összefoglalta az önkormányzati társulások alapjait, kiemelve, hogy az önkormányzatok társulását szabályozó, ill. a területfejlesztésről szóló jogszabályok az önkormányzatok önkéntes társulását szabad határok között rendezték, míg a többcélú kistérségi társulásokról szóló törvény már pontosan körülhatárolja a kistérségi társulást, ami a KSH térségeknek felel meg. Szólt arról, hogy az unióban két gyakorlat létezik: az önálló és a kötelező közigazgatási társulások.

Nincs tehát optimális modell, vannak viszont gyakorlati tapasztalatok:

- a társulási formák azokban az országokban fejlettek, ahol nincs erős önkormányzati közép szint
- az elaprózott településszerkezetű országokban váltak igazán jellemzővé a települési társulások
- a kötelező társulások kialakítása mindig együtt járt a közigazgatás átalakításával
- az uniós források hatására megtanultak együttműködni a települések
- a nagyvárosok agglomerációjára külön szabályozás működik

Végül bemutatta Vas megye kistérségeit, külön elemelve a mikrotérségek helyét, szerepét a fejlesztésben, ill. a Szombathely és Kőszeg közötti agglomerálódó térséget.

A következő előadó, **dr. Kukorelli Irén** (MTA doktora, egyetemi docens, a földrajz tudományok kandidátusa) előadásának címe: *A helyi fejlesztés szerepe a vidéki térségekért*. Elemzésében bemutatta a közösségen

alapuló integrált vidékfejlesztés négy pillérét, amelyeket a társadalomban élő emberek, a gazdaság, a környezet és az ötletek alkotnak. Az előadó a közösségen alapuló integrált vidékfejlesztés tényezőit tíz pontban foglalta össze. Az első pontok a helyi hatalom megerősödését, a következők a helyi gazdaság támogatását, megerősödését és hasznosságának növekedését hangsúlyozzák, végül a kulturális örökség védelmére, annak funkcióval való megtöltésére utalnak. Az integrált vidékfejlesztés fogalmán – az adott kontextusban – a társadalom, a gazdaság és a környezet komplex kezelése, az alulról felfelé és felülről lefelé építkező gazdaság, valamint az összes szereplő partner együttműködése értendő.

Az előadó a fogalmak tisztázása után röviden ismertette a helyi vagy vidékfejlesztés európai irányait, amelyek a változatosság megőrzése, az identitás erősítése, az erőforrások jó kihasználása felé mutatnak, egyben a globalizációval való szembefordulást is jelentenek. Ezután néhány ország fejlesztési programjaira is kitért mint követhető példára, egyebek között az ír, a spanyol, az olasz, a finn és a franciára mintára.

Az írek az 1980-as évek közepén olyan ügynökségeket hoztak létre, amelyek a helyi közösségek kezdeményezőkétségére koncentráltak, és velük együtt teremtették meg a vállalkozásbarát környezet, a jobb helyi szolgáltatások és a társadalmon kívül rekedt rétegek támogatásának programjait.

Spanyolországban 4-féle programot hajtottak végre; az első a nálunk is jól ismert LEADER, a második a PRODER, amely a LEADER által el nem érhető térségek programja volt, a harmadik elsősorban a kis ön-

kormányzatok érdekszövetségszerű együttműködése kommunális és oktatási szolgáltatásokra. Ezek voltak az ún. MANCOMUNIDADES együttműködések. A negyedik az egyéb partnerségen alapuló szervezetek programja volt.

Olaszországban a LEADER-en kívül működik még az „ipari körzetek” modell, amely gazdasági-pénzügyi együttműködést jelent 100 ezer lakosnál kisebb lélekszámú térségben. Létezik még a „területi megállapodás” szerint folytatott együttműködés, amelyben a helyi hálózatok kiépülését és ezáltal a társadalmi tőkét erősítik.

A finneknél – a LEADER programon kívül – a POMO program is működik, amely lényege szerint a LEADER támogatásban nem részesülő területek együttműködése célozza.

A francia jogszabályok rurális térségeket szerveztek egybe 3500 és 50 000 főnyi területeken. Fő feladataik terület- és gazdaságfejlesztéssel, környezettel, életminőséggel és kultúrával kapcsolatosak.

Az előadó ezek után összefoglalta – az előző előadással összefüggésben – a magyarországi kistérségi rendszer változását, amelynek eredményeként 2007-re Magyarországon létrejött az összes többcélú kistérségi társulás.

Heckenast János okl. építészmérnök nyitotta meg a SAVARIA Urbanisztikai Nyári Egyetem eltelt 40 évéről szóló kiállítást, megemlékezve a létrehozó nagy elődökről, a már távozottakról, a szinte folyamatosan jelenlévőkről és a staféta továbbadására hívott fel a – hála Istennek egyre népesebb számban jelenlévő – ifjú urbanistáknak. A kiállítás tényleg nagyon kedves és bensőséges volt, mert a lelket is érződött a képeken és a diplomákon. Az elnöklő **Keresztes Sándor** okl. építészmérnök, területi/állami főépítész felvezetőjében említette a címben is megbújó nehézségeket, nevezetesen az „élhetőség” anyagi, társadalmi, szellemi feltételeinek bizonytalan voltát, illetve, hogy a „vidék felzárkóztatása” mihez történjen: az Európai Unióhoz, a városhoz, vagy van valami abszolútum, ami felé törekedni lehet?

Ónodi Gábor egyetemi docens – szinte folytatta a kérdezést – a *vidék értelmezése a mai Magyarországon*, című előadásában. A magyar „vidék” szó egyszerre jelent

„rurálist” – földművelésre támaszkodót – és „periferikust”, ami biztosan nem központi. („A de szép vidék!” egy más jellegű, külön kategória.)

Az Országos Területrendezési Konceptió

IV. 6. fejezetének címe: Rurális (vidéki) térségek területileg integrált fejlesztési prioritásai a környezeti preferenciákhoz való alkalmazkodást jelentik. A térség (vidékfejlesztés) csak hálózati együttműködésben képzelhető

el, ahol a „vidék” és központja együtt él. Összevetette a modern és posztmodern vidék (rurális/periferikus) paradigmákat táblázatosan – amiket az érzékelhetőség miatt bemutattak – lásd 1. táblázat.

1. táblázat

A modern és posztmodern vidék-paradigmák			
Modern Az iparosítás paradigmája		Posztmodern A fenntarthatóság paradigmája	
rurális	periferikus	rurális	periferikus
Az agrártermelés iparosítása, a táj szegregált használata a (védelem, termelés) elkülönítése	Fejlődés: a falu iparosítása: a jövő vagy város, vagy „farm”, az agrár foglalkoztatottság csökken (1 fő/100 ha, 200 ha?)	„Poszt-agrár” Multifunkcionális mezőgazdálkodás	A vidéki tér differenciálódása:
A környezeti adottságok, korlátok (mérték/mértéktelenség) figyelmen kívül hagyása, drága, szennyező, túltermelés	A falusi, periférikus = elmaradott.	A környezeti adottságokkal való együttműködés, korlátok figyelembevétele, az élelmiszer-termelés mellett a jó környezet termelése is feladat	Ritkán lakott, városhiányos térségek Turisztikai régiók Rehabilitációra váró posztindusztriális térségek A nagyvárosok perifériái
Területileg integrált fejlődés			
1) A területhasználat integráltsága: nem minden vidékfejlesztés, ami vidéken történik 2) Településhálózati integráció: alá-fölé rendeltség, vagy komplementer harmónia 3) A közigazgatás, az önrendelkezés, az autonómia kérdései			
A helyi potenciálok termelési célú értékesítése, A termelési célú területhasználat elsődlegessége A „lokális erőforrásoktól való függetlenedés”	A centrum-periféria viszony hierarchikus (a periféria = fejletlen) „a hagyma analógiája” „a városi szemét vidékre való kihelyezése”	Környezetjavító teljesítmények közösségi honorálása Diverz sokszínűség a terület-használatban A „lokális erőforrásokra alapozott gazdálkodás”	A centrum-periféria viszony komplementer (a periféria = kiegészítő) „a gyökér analógiája” A sajátos szerepkörök elismerése, lokális közösségek

Az OTT felülvizsgálatának eredménye:

A mező- és erdőgazdasághoz kapcsolódó várható és megszűnő területfelhasználási kategóriák és övezetek

Országos területfelhasználási kategóriák	Kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák
Erdőgazdálkodási térség Mezőgazdasági térség	Erdőgazdálkodási térség Mezőgazdasági térség Kültörjes hasznosítású mezőgazdasági térség Belterjes mezőgazdasági térség
Vegyes területfelhasználású térség	Vegyes területfelhasználású térség
Országos övezetek	Kiemelt térségi és megyei övezetek
Kiemelten fontos érzékeny természeti terület Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület Erdőtelepítésre, fásításra alkalmas terület
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	Vízeroszióknak kitett terület Szélerózióknak kitett terület

Ezek után feltette a kérdést, hogy „kedvezőtlen-e a periferikus?”

Válaszként vizsgálta, hogy mik lehetnének a vidékiség pozitív indikátorai, és a fejlesztés ennek megfelelő beavatkozásai?

- Szociálisan átlátható, „megfogható, érzékelhető” terek (szolidaritás, együttélés, az egyének, közösségek kibontakozási lehetőségei)

- A terek természetközeli volta (pihenés, speciális ismeretszerzési lehetőségek)
- Magasabb életminőség, csekélyebb elidegenedettség tere, időre és életmódra vonatkozóan
- Viszonylagos olcsóság
- A terek jellegzetes volta (nem „isten-hátamögötti átjáróház”)
- Lokális identitás kialakulását szolgáló kulturális egyértelműség

Összefoglalva valószínű, hogy gazdaságilag ugyan deteremináltabb, de talán emberileg élhetőbb a kialakuló vidék.

A bevezető előadás utáni beszélgetésben részt vett még **Németh Zolt**, Sárvár polgármestere és **Tóth Balázs** NyD-i R.F.Ü. tanácsadása vezető. A képbe általuk bekerültek a vidéki kisvárosok gondjai is, az értékek mellett is meglévő munkanélküliség, a szolgáltatások sajátos eloszlása, a kultúra meg-

tartásának szükségessége, mind a turizmusra, mind az egyéb gazdasági erőre várás élelfeltétele.

A társaság többsége Kutnyánszky László és Mangliár László vezetésével nézte, látta, tanulmányozta a szombathelyi Fő teret, megértve, kissé vitatva a koncepciót és indokait.

Az urbanisztikai élmény után a kultúra másik ágának hódolva megtekintettük Rocco Turi Stoning (egyébként régi hőséges résztvevője a SAVARIA-nak) „Az élet köveken át megtett útja” címet viselő – tényleg sajátos, néhol elgondolkodtató – függő kövekből álló kiállítását. Az esti fogadáson kellemes hangulatú zene mellett víg beszélgetéseket folytattunk kedvenc barátainkkal és ellenfeleinkkel.

Az elnök tisztét ellátó **Zábránszky Pap Klára** okl. építészmérnök, úgy mutatta be a két következő előadót, mint akik a városból a faluba és a vidékről a központba vitték ismereteiket.

Faludi Erika okl. építészmérnök előadása a *centrum és periféria viszonya* volt, amivel egy erről szóló érzékletes szubjektív gondolat-sor alapján ismertette meg a hallgatóságot. Életének első meghatározó állomása Budapest VIII. kerületében a családi otthon volt. Nem volt gazdag sem a terület, sem az otthon, de az 1970-es évekig élhető volt, s csak azután indult el egyfajta „eldurulás”. Megadta a szabadságnak és a biztonságnak azt a dinamikus egységét, amely az élet méltóságának feltétele. Amennyivel nő az egyik, annyival fogy a másik, s általában és alkalmanként is – ha és amennyiben a hely szelleme engedi – tőlünk is függ, mikor, melyikből mennyit választunk, keresünk, vagy teremtünk meg magunknak.

A következő meghatározó állomás a Pest-terv, a felnőtté válás, a településtervezés, településrendezés a kor szelleme szerint. Városi emberek falvakat terveznek, tehát városiasra tervezzük azokat, mert neveletésünk, gyökereink, létünk minden eleme azt tudja, az a „mintánk”. A falvak és településcsoportok tervezése kapcsán „tettük lehetővé”, hogy a korábban önálló gazdálkodókból, az ő gazdálkodásuk logikája alapján kialakult falvak „üzemké” válhassanak. Ezzel állami támogatás járt, de vele jött a rágcshálós és legyenek elszaporodása is. A falvakból településekké lett községek már alig voltak közösségek, és – elsősorban a korábbi létet elfogadottak, abban örömeiket lelők számára – elhanyagoltak lettek. Az 1980-as években megjelent immár

tudatosodottan a környezeti gond, amelyet kiterjesztve azt fogalmazhattuk meg kérdés-ként, hogy meddig élhető a bolygónk? A fenti gondokat két tanulságos ismeret segítette a megoldási kényszer felé, nevezetesen a Cserhát szegénységének – részleges – megismerése, másrészt a budapesti agglomeráció területein az „ingatlanban utazó” tőke támadása a haszon nevében annullálva minden értéknek tartott egyéb szempontot.

A ma is meglévő állomás Dráva-fok volt, az Ormánság területén a szegénység ritka mélységeiben élő közösség egyik falujában. A szegény falvakban, abban az időben a helyi önálló gazdálkodás volt az egyetlen lehetőség a túlélésre. A falu biztonságában, befogadásában – közelről – látszik a másképp élni lehetetlen kényszer-szolidaritása. Létrehozza városból jött gondolatként a „Kispad” alapítványt, amely lehetővé teszi a pályázatokon való indulást a forrásokért. Jellemző – de megváltoztatása a „vidék” érdeke – a magyar létre, hogy ma a falu minden rétegén leszedhető kamillát falun is gyógyszerárban vásárolják. Nehéz tapasztalás, hogy a faluba költözés után a városiak elfogadják „falusi”-nak, de a tényleg falusiak számára gyanús marad, a sok helyen jellemző „gyűtment”. Külön sajátos az, ahogy a kutatók szerepét bemutatja, láttatva a városi kérdések mögött lévő téves vártatást, s azt a tendenciát, ahogyan ezekre a félreértett kérdésekre adott „válaszokon” alapul a „vidékfejlesztés”. A falugondnoki szolgáltatás – amennyiben a feladat megtalálja a maga emberét – jelentős és tényleg szolgáltatás a falvakban. Vigyázni kell arra, hogy a reflektor ugyan jól világít, de a másik irányú közlekedőt elvakítja. Ne így kutasson, aki teheti. Jövő csak az együttműködésben, az őszinte szolidaritásban van! **A falvak özszeomlásának csak az emberi közösség, Te és Én vethetünk véget, megtalálva a túlélés emberhez méltó módját.**

Dr. G. Fekete Éva a földrajztud. kandidátusa, egyetemi docens, MTA RKK előadása a *város és a falu viszonya a 3. évezredben* címet viselte.

Az előadás vizsgálta a tradicionális, a modern és a posztmodern társadalmakban a falu és a város viszonyát, ezt történelmileg sorba állítva, példákkal dúsítva.

A város és a falu viszonya a tradicionális társadalmakban:

A város – központi funkciókat koncentrálnó település, interakciók helye:

felvevő és beszerzése piac, szolgáltató központ, kulturális-innovációs központ, változások bölcsője és hatalmi, irányítási központ. A falu – zárt termelési és társadalmi egység, s mint ilyen:

mezőgazdasági termékek, alapanyagok előállítója, népességet reprodukáló közösség, korlátozottan bár, de vásárlóerő és a tradíciók őrzője.

Viszonyuk: egyoldalú alá-fölérendeltségi viszony, közöttük a migráció mérsékelt.

A város és a falu viszonya a modern társadalmakban:

A mezőgazdaság szerepe csökken, előbb az ipar, majd a szolgáltatások válnak húzó ágazatokká, s ezzel:

A falu gazdasága elébb kiürül, majd dúsuló funkciókkal sokszínűbbé válik, ennek függvényében a foglalkozási szerkezet átalakul, de sokan elvándorolnak. Gyakorlatilag is megállapítható, hogy megszűnik a paraszti életforma.

A motorizáció, a tömegközlekedés és a tömegkommunikáció kiterjedése által a falu időben közelebb kerül a városhoz, gyorsul az információcsere a két településen élők között, gyakoribb az interakció, az ingázás kiterjedése általánossá válik.

Ez tovább készíti a társadalmat az infrastruktúra hálózatosítására és fejlesztésére, így lehetővé válik a lakásvizonyok változása, nagy és komfortos lakások építése falun, a szolgáltatások elérhetősége, alternatív szolgáltatási módok terjedése.

A modern korban tehát a falu és a város közötti különbségek csökkennek, a falu kinyílik, a tradicionális szerkezetei felbomlanak, a két életforma közeledik. Ugyanakkor nyilvánvalóvá válik, hogy sokszínűbbé váltak a kapcsolataik, és a város is rászorul a falura. A migráció iránya megváltozik, a városiak benyomulnak a vidéki térbe, elkezdik átalakítani a saját képükre formálva azt (gyakran valamiféle idill szerint).

A város és a falu viszonya a posztmodern társadalmakban

A környezeti minőség felértékelődése miatt kívánatosná válnak a természetközeli lakóhelyek, az ivóvízforrások biztonsága és garantáltsága és a zöldterületeknek és az élővilágnak lehetséges megőrzése.

A biztonság jelentős felértékelődése miatt a félt terrorizmus, és katasztrófák előli menekülés természetese indítja az embereket a kisebb népességkoncentrációjú helyekre.

Az energiaárak jelentős és állandósuló növekedése készítette az embereket a szállítási költségek minimalizálása, és létrehozta regionális önellátásra való törekvést. A kommunikációs technológiák fejlődése magával hozza a tér és a távolság fogalmának átalakulását, megteremtve egyúttal egy új lehetőségét az érdekérvényesítő képesség növelésének.

A fentiek alapján fokozódik a társadalmi kiakasztás elutasítása, s ezzel arányosan a szolidáris kisközösségek iránti igény erősödése. A falak területén érezhető az emóció és az esztétikai szemlélet erősödése a racionalitással és funkcionalitással szemben. Körvonalazódik, pontosodik, majd igénygyé lesz az identitás, az egyedi arculat, annak helyi és térségi identitás egyaránt, sőt összefüggéseiben is. Különös jelentőséget kap amikor megerősödik a termékekbe beépíthető imázs szükségessége.

A sodróbb életmód, a város bizonytalansága miatt tapasztalható a tisztesség iránti igény növekedése, s ezt biztosítani látszanak a kicsiben jobban kontrolálható viszonyok.

A rohanás a „ha van munkád tedd” kényszere megérleli a lassítás igényét, s ezzel a rekreációs területek iránti keresletet.

Kialakul a plurális értékrendszer, s a térben és időben meglévő közelség miatt megtapasztalható a többféle értékrend egymás mellettisége, együttélése.

A város és a falu viszonya a 3. évezredben – jövőkép

A hagyományos falu tovább nem létezik.

A rurális és az urbánus tér egybeolvad, a városi térhasználat kiterjed.

Az urbanizált tengelyek között maradnak természetközeli, kis népességkoncentrációjú területek, melyek a városítól eltérő (emberközelibb, természetesebb, lassabb) életmódhoz kínálnak terepet változó lakosság számára – a falu társadalmilag nyitottá válik a rurális értékeket elfogadó népesség számára. A biztonságos élelmiszert, ipari és energiaalapanyagot termelő, a környezetet megőrző, rekreációs helyeket gondozó (mező)gazdaság és a vidéki környezetben ellátható szociális szolgáltatások szerepe felerősödik.

A gazdasági zártság ismét erősödik, de nem helyi, hanem regionális szinten szorosabb gazdasági együttműködést hoz falu és város közt.

A helyek egyedi vonásai, a helyi termékek felértékelődnek, a város egyedi arculatát vidéke színesítheti, a vidék imázsához, arculatához hozzátartoznak a város egyedi vonásai.

A migráció kiegyenlített, nem gazdasági vagy társadalmi kényszer, hanem az életforma szabad választása irányítja.

A város és a falu viszonya a 3. évezredben – várható veszélyek

A falu elveszíti sajátos arculatát, a rurális életformához szükséges környezeti kereteket

és a várost utánozva teljesen átfömálódik. A falu második otthonként városi szórakozások terepévé válik.

Gettósodás.

A falu társadalmi nyitottsága következtében elvesznek a helyi identitást tápláló hagyományok, vagy hamis hagyományok születnek. A régió gazdaságilag túlságosan bezárkózik, elveszti versenyképességét.

A népesség szabad áramlását politikai vagy gazdasági tényezők akadályozzák.

Az előadások utáni beszélgetésben szó esett a falu-gondnokok szolgálatáról, rögzítve, hogy a tennivaló területenként más és más, de egy „gondnok”, egy „gazda”, egy „kivételes ember”, aki hajlandó és képes a település gondját vállalni és vinni elengedhetetlen. A mezőgazdaság helyzetéről szólva említették, hogy a „modern” leírta azt, de a „poszt-modern” még találhat értelmet, értéket benne, hiszen lehet és kell szólni a biztonságos élelmiszerről, a szállítási hányadról stb.

Az apró falakat csoportokba szedve találtunk elnéptelenedőt, üdülőfalut, fogadófalut, a tradicionális gazdálkodás felé hajló falut, új uradalmi falut (egy-egy vállalkozó rákényszeríti az akaratát), gettósodó falut és szuburbán falut. A fejlődés lehetősége legalább ennyiféle. Győr, 2007. szeptember

Körmendy János

Következő számunkban folytatjuk

Közlemények

A **KONSTRUMA MÉRNÖKI IRODA KFT.** nevében tájékoztatunk a tisztelt építész kollégákat, hogy építészirodánk és a **SID PROPERTIES KFT.** (székhely: 1065 Bp., Nagymező u. 40., ügyvezető David Schalomowitz) között a Tiszaújváros, Mátyás krt., 657/24 hrsz-ú ingatlanon létrehozandó Piramis Kereskedelmi Központ tekintetében tervezési szerződése jött létre. Annak ellenére, hogy a szerződés alapján a megbízónak a bontási engedélyezési tervet, az építési engedélyezési tervet és a kiviteli tervet is leszállítottuk, a SID Properties Kft. mindeztidig semmilyen, társaságunk felé fennálló fizetési kötelezettségének sem tett eleget. Kijelentjük, hogy a tervek fennálló szerzői jogunkról nem mondunk le és felhívjuk a tisztelt kamarai Tagtársakat, hogy tekintettel a Magyar Építész Kamara Etikai szabályzatában foglaltakra a fenti ingatlan tekintetében semmilyen jellegű tervezési megbízást ne vállaljanak! dr. Oláh M. Zoltán építészmérnök É1-01-3029/05 Konstruma Mérnöki Iroda Kft.

A **KONSTRUMA MÉRNÖKI IRODA KFT.** nevében tájékoztatunk a tisztelt építész kollégákat, hogy építészirodánk és a **MOHÁCS HÁZ KFT.** (székhely: 1065 Bp., Nagymező u. 40. ügyvezető Katona Adél) között a Budapest, XIII. ker. Mohács u. 27992/1 hrsz-ú ingatlanon megvalósítandó beruházás tekintetében tervezési szerződése jött létre. Annak ellenére, hogy a szerződés alapján a megbízónak az elvi engedélyezési tervet leszállítottuk, a Mohács Ház Kft. mind ez idáig semmilyen, társaságunk felé fennálló fizetési kötelezettségének sem tett eleget. Kijelentjük, hogy a terven fennálló szerzői jogunkról nem mondunk le és felhívjuk a tisztelt kamarai Tagtársakat, hogy tekintettel a Magyar Építész Kamara Etikai szabályzatában foglaltakra, a fenti ingatlan tekintetében semmilyen jellegű tervezési megbízást ne vállaljanak! dr. Oláh M. Zoltán építészmérnök É1-01-3029/05 Konstruma Mérnöki Iroda Kft.

TÁJÉKOZTATOM A TISZTELT KOLLÉGÁKAT, hogy a **VEZSPRÉM,** Kereskedelmi Központ és Magasház épületegyüttes 20 emeletes épületének homlokzati felújítása pályázati dokumentáció és építési engedélyezési dokumentáció munkákkal kapcsolatban irodánk az építéssel Torony Társasházzal elszámolt, a megbízási szerződést lezárta. Felhívom a Tisztelt Kollégák figyelmét, hogy a pályázati és építési engedélyezési dokumentáció szerzői jogairól nem mondtunk le, további felhasználásához hozzájárulásunk szükséges. Mezei László építészmérnök Bíbor-Pilon Mérnöki Vállalkozó Kft.

TÁJÉKOZTATOM A TISZTELT KOLLÉGÁKAT, hogy a **PÉCS,** Péter u. 38/1 hrsz.: 15759 alatti telekre készült 6 lakásos társasház építési engedélyezési terveinek a tervezési díját Due-Son Kft. (képviselet Szende István) a tervek jóváhagyása ellenére, nem fizette ki. Ezért kérem, hogy az adott telekre tervezési megbízást ne vállaljanak, tekintettel a MÉK Etikai Szabályzatban foglaltakra. Riesz Antal É1-02-0193

TÁJÉKOZTATOM A TISZTELT KOLLÉGÁKAT, hogy a **PÉCS,** Pacsirta u. 26/1 hrsz.: 2861/5 alatti telekre készült 9 lakásos társasház elvi építési engedélyezési terveinek a tervezési díját Due-Son Kft. (képviselet Szende István) a tervek jóváhagyása ellenére nem fizette ki. Ezért kérem, hogy az adott telekre tervezési megbízást ne vállaljanak, tekintettel a MÉK Etikai Szabályzatban foglaltakra. Riesz Antal É1-02-0193

TÁJÉKOZTATOM A TISZTELT KOLLÉGÁKAT, hogy a **PÉCS,** István u. 37 hrsz.: 18019 alatti telekre készült Társasház vázlat-terveinek a tervezési díját Due-Son Kft. (képviselet Szende István) a tervek jóváhagyása ellenére nem fizette ki. Ezért kérem, hogy az adott telekre tervezési megbízást ne vállaljanak, tekintettel a MÉK Etikai Szabályzatban foglaltakra. Riesz Antal É1-02-0193

TISZTELT TERVEZŐ KOLLÉGÁK, ezúton értesítem a tervező társadalmat, hogy a **NYÍREGYHÁZA,** Sóstóhegy „Özdomb” lakópark (volt Baromfitelep helyén létesítendő lakópark)

kialakításának telekalakítási és településtervezési munkarészeinek elkészítésére vonatkozóan a **SÓSTÓ LAKÓPARK KFT.-vel** (4400 Nyíregyháza, Margareta u. 49/b, képviselő: Máté Csaba és Kovács László) lezáratlan és részben kifizetetlen tervezési szerződéssel rendelkezünk, valamint a dokumentációt teljes egészében leszállítottuk. A jogi eljárást ez ügyben elindítottuk. Kérem, a fentiekkel kapcsolatban a MÉK Etikai Fegyelmi Szabályzata értelmében tervezési megbízást ne vállaljanak el. AXIS KFT. 4400 Nyíregyháza, Rákóczi u. 18. Gibáné Guthy Judit Építész vezető tervező É-1-15-0043, TT-1-15-0043

TÁJÉKOZTATOM A TISZTELT KOLLÉGÁKAT, hogy a **SIÓFOK,** Liszt Ferenc stny. 10. (hrsz. 7833/2) alatti telekre tervezett 150 szobás wellness szálloda tervezése ügyében (Megbízó: FADESA Zrt.) büntető feljelentést tettünk szerzői jog bitorlásáért, illetve az etikai bizottsághoz fordultunk a MÉK Etikai-Fegyelmi Szabályzatának II. fejezete 7. cím 7.7 bekezdése alapján. A fent nevezett munkára a tervezési jogot meghívásos tervpályázat útján nyertük el, az általunk készített vázlatterveket a Megbízó nem fizette ki, a terveket tudunk és hozzájárulásunk nélkül felhasználva más iroda által készített engedélyezési dokumentációt nyújtott be a hatósághoz jóváhagyásra. Borsary Attila építész MCXVI Építészműterem Kft.

A **BUDAPEST II. VÉRHALOM U. 17-19. HRSZ. 14519/1** alatti ingatlanon álló épület átalakítására, bővítésére vonatkozó tervezési megbízásunk a korábbi közlemény megjelenése óta pénzügyi szempontból lezárult. A tervezési díj kifizetése nem érinti a tervdokumentációval kapcsolatos szerzői, továbbfelhasználási és tulajdoni jogokat. Czebei Sándor É1-01 0743

A kamarai tagok által megjelentetett közlemények tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

M I S K O L C

FEDETT USZODA TERVEZÉSE

A PÁLYÁZAT ALAPADATAI

Jellege:

Nyílt, tiikos, általános tervpályázati eljárás

Kiíró:Miskolc Beruházó és Szolgáltató Kft.
3530 Miskolc, Hunyadi u. 21.**Ütemezés:**A tervpályázat meghirdetése:
2007. március. 28.A helyszíni szemle időpontja:
2007. április. 16.A kérdések postára adásának határideje:
2007. április 26.A kérdésekre adott válaszok határideje:
2007. május 12.A pályaművek postára adásának
határideje: 2007. június 26.A pályázat eredményének kihirdetése,
a díjak átadása: 2007. július 31.A tervpályázat nyilvános bemutatása:
az eredményhirdetést követő 30 napon
belülA díjazásban nem részesült pályaművek
visszaadása:
a nyilvános bemutatás befejezését követő
30 napon belülA pályaművek összdíjazása:
bruttó 15 000 000 FtA legnagyobb díj összege:
bruttó 3 300 000 FtA legkisebb megvétel összege:
bruttó 1 100 000 Ft**A Bíráló Bizottság tagjai:****Elnök:****Keszthelyi Péter építész**
BM Beruházási és Közbeszerzési Zrt.**Szakmai titkár:****Ujvári Andor építész**
Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri
Hivatalának delegáltja**Tagok:****Dukai Zoltán építész**
Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri
Hivatalának delegáltja
Thoma Emőke építész, MÉK
Kalmár László építész, MÉK
Kőszegi Attila építész, MÉK**A Bíráló Bizottság póttagja:**
Dévényi Tamás építész, MÉSZ**A Bíráló Bizottság szakértői:**
Molnár Zoltán
MBSZ által delegált szakértő**Janek László**

BM Beruházási és Közbeszerzési Zrt.

Zékány MártaNUSI által delegált sporttechnológiai és
uszodaüzemeltetési szakértő**Jogi szakértő:****dr. Peterdi Anikó**

jogi szakértő

Részvétel:A tervpályázatot 17 pályázó nyújtotta
be.**Díjazottak:****Megosztott első díj:****1. sz. pályamű**
Építészkhó Kft.**3. sz. pályamű**

Kiss és Járomi Építésziroda Kft.

8. sz. pályamű

Keletterv Kft.

Megosztott második díj:**6. sz. pályamű**

XYZ Építészstúdió Kft.

16. sz. pályamű

RAS Építész Kft.

Harmadik díj:**13. sz. pályamű**

Mányi Építész Stúdió Kft.

A tervpályázat jellege:

Nyílt, titkos, általános tervpályázati eljárás

Tárgya, célja:

A Miskolc M. J. Város tulajdonában lévő, újonnan létesítendő, fedett uszoda (versenymedence, tanmedence), a versenymedencékhez kapcsolódó fix lelátó, valamint a tervezési programban meghatározott kiegészítő funkciókat befogadó építmények terjavaslatának elkészítése.

A Kiíró célja, hogy a pályázati kiírásban és jelen tervpályázati dokumentációban megfogalmazott tervezési programot építészeti, sporttechnológiai, uszodatechnológiai szempontból magas színvonalon teljesítő, megvalósításra legalkalmasabb terjavaslatot megtalálja.

A tervpályázat keretében kerül sor a fedett sportuszoda tervezési feladata megvalósítására legjobban alkalmas terjavaslat (pályamű) kiválasztására, melynek szerzőjével az MBSZ tervezési szerződést kíván kötni a fedett sportuszoda engedélyezési, valamint részletes kiviteli tervdokumentációja elkészítésére.

A tervpályázat eredményeinek összefoglaló értékelése:

A beérkezett 17 db pályázat többsége alapvetően igényes a kiíró szempontjait figyelembe véve készült. A Bíráló Bizottság a tervpályázatot egyhangúlag sikeresnek minősítette. Több pályamunka is kisebb-nagyobb korrekciókkal a megvalósításra alkalmassá fejleszthető, a Bíráló Bizottság az építés és üzemeltetés együttes szempontjait és a beruházás, valamint az üzemeltetés várható költségeit is figyelembe véve igyekezett a legalkalmasabb tervet kiválasztani. Fontos szempont volt az is, hogy a város ezen részének környezeti illeszkedését, hagyományait és a környezettudatos építés szempontjait is előtérbe helyezte az építésre alkalmas terv kiválasztásánál. A bizottság

Kielégítendő funkciók:

- óvodai és az iskolai úszásoktatás biztosítása,
- lakosság úszásigényeinek kielégítése,
- országos szintű versenyek rendezése,
- versenysport és az utánpótlás nevelés, mind az úszósport, mind a vízilabda sportág szempontjából,
- az egészséges életmódra nevelési célok kielégítése az adott körzetben, figyelemmel a város igényeire,
- az üzemeltetéshez kapcsolódó, bevételtermelő, üzleti és kereskedelmi célokra kialakítható helyiségek.

Tervezési feladat:

Versenymedence:

a FINA előírásainak megfelelően (10 sávos), 2,2 m vízmélységgel, vízhőfok: 26–28 °C, a versenymedencét úgy kell kialakítani, hogy megfeleljen a rövid távú úszóversenyeknek, alkalmas legyen vízilabda-mérkőzések lebonyolítására is.

Tanmedence:

25x10 m-es, 0,8–1 m-es folyamatosan mélyülő vízmélység, vízhőfok: 32–34 °C,

a díjazásnál fontos szempontnak tartotta, hogy a lehető legtöbb értékes és felhasználható elemet tartalmazó pályázatot díjazásra javasoljon. Mindent összevetve ó pályázatot tartott díjazásra alkalmasnak. Tekintettel arra, hogy több olyan pályázatot is talált, amely az alapkoncepció sérelme nélkül, de egyes elemeinek kisebb megváltoztatásával megvalósításra alkalmas, a Bíráló Bizottság hosszúságos elemzés és vita után végezetül megosztva 3 db első, 2 db második díjat adott ki és egyetlen harmadik. díjat határozott meg.

A Bíráló Bizottság ajánlása a Kiíró részére:

A Bíráló Bizottság az elvégzett értékelés és a pályázatok részletes elemzése alapján ajánlja, hogy a tervpályázati eljárást

összesen 300 fő befogadására alkalmas fix lelátóval.

Fogadóépület:

kiszolgáló funkciók, 1 db jegypénztár, értékmegőrző, ruhatár, orvosi szoba, üzemeltetéshez szükséges helyiségek.

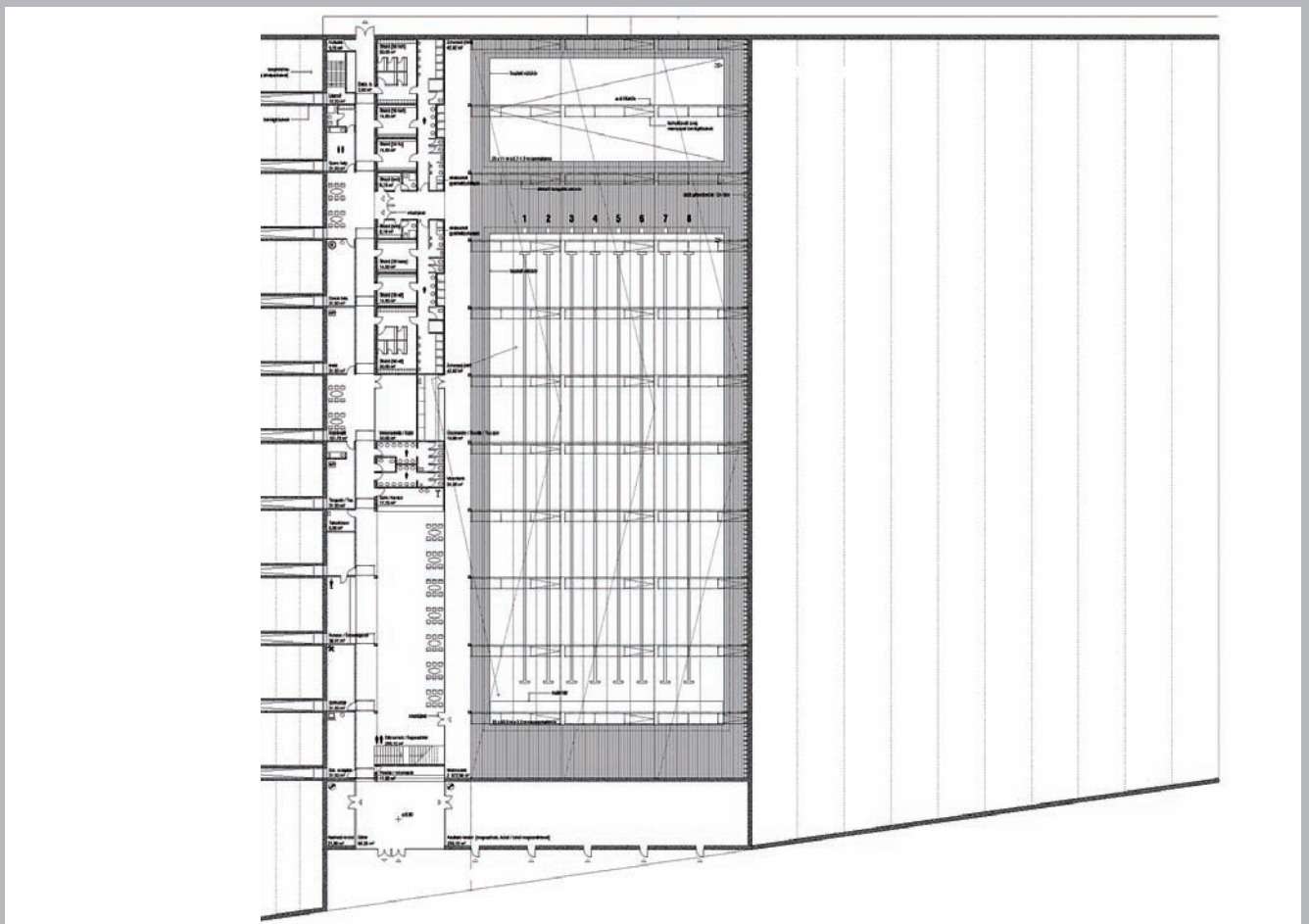
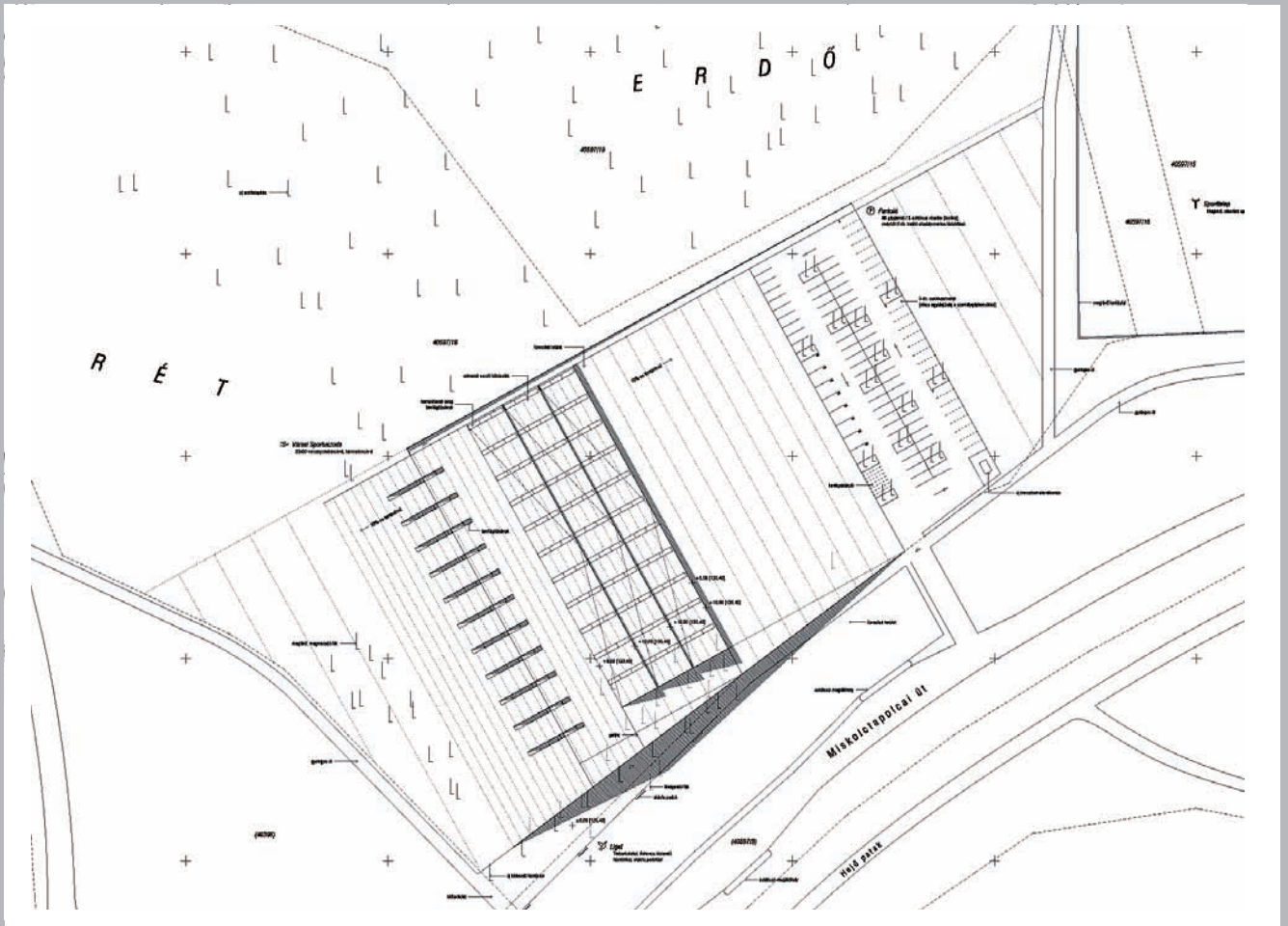
Öltözők:

- sportolói öltözők, a szükséges szociális helyiségekkel, játékezőtői, bírói öltözők vizesblokkal. A teljes létesítménnyel szemben követelmény, hogy az alkalmas legyen mozgássérült versenyek rendezésére is, továbbá minden tekintetben feleljen meg az EU megfelelő akadálymentes környezetre vonatkozó előírásoknak,
 - az óvodás és iskolás csoportok számára külön öltözőket kell biztosítani fogasos rendszerrel, külön-külön zárhatósággal,
 - az üzleti és kereskedelmi célokra kialakított helyiségeket úgy kell megtervezni, hogy azok az uszodán belül függetlenül megközelíthetőek legyenek.
- Meg kell akadályozni az uszoda és az üzlethelyiségek közötti ellenőrizetlen áthaladást.

követő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban a Kiíró az első és második díjas pályázókat kérje fel ajánlattételre a végleges tervező és a megvalósításra alkalmas végleges terv kiválasztása céljából.

A Bíráló Bizottság fontosnak tartja kiemelni, hogy az általa kiválasztott 5 pályázó mindegyike megvalósításra alkalmassá fejleszthető tervet készített. A díjazott tervek ismeretében a tervpályázati eljárást követő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásra ajánlott tervek közül a megvalósítandó épület tervének kiválasztáshoz azonban a Bíráló Bizottság javasolja a költségkeretnek a megvalósítandó programhoz történő igazítását.

Megosztott 1. díj

3. bírálati sorszámú pályamű

Iroda:

Kiss és Járomi Építésziroda Kft.

Építész vezető tervezők:

Kiss Gyula, Járomi Irén

Építész tervezők:

Konrád Péter, Holló Hunor,
Kéki András, Nagy Márk

Tartószerkezeti tervező:

Horváth Kund

Közlekedéstervező:

Becsák Péter

Gépésztervező (uszodatechnika):

Debreczeni Józsefné

Gépésztervező (épületgépészet):

Lovas Albert

Tűzvédelmi szakértő:

Németh Krisztina

Díjazás: 3 300 000 Ft

Részlet a bírálatból:

Az épület telepítése jó, dekoratív megjelenésű a főbejáratra felvezető térszervezés. A funkcionális kialakítás racionális, jól működő uszodát eredményezett. Néhány, a koncepciót nem érintő változtatásra szükség lenne, pl. a mozgássérült WC és a bírói öltöző összevonása nem praktikus. A tanmedence és a versenymedence túl közel van egymáshoz. A sporttechnológiai műleírás rendkívül alapos. Külön kiemelhető a főbejárat megoldása, illetve a kávézó pácója. Példás az épület építészeti megfogalmazása, a külső megjelenés és az enteriőr harmóniája. A térbe belógatott doboz-álmennyezet és az azt körbevevő felülvilágító sáv szép megoldás. A nagyon dekoratív megjelenést biztosító jelentős üvegfelület, az árnyékolás további kidolgozást igényel. Jól kidolgozott épületgépészet, a kondenzátorok hulladék hőjét vízmelegítésre felhasználja. Vízgépészete részletes, profi módon kidolgozott. Összességében a terv komoly értékeket tartalmaz, megvalósításra alkalmas.

Megosztott 1. díj

8. bírálati sorszámú pályamű

Iroda:

Keletterv Kft.

Építész tervező:

Kováts András

Munkatárs:

Boháty Edit

Villamos tervező:

Rajkai Ferenc

Gépész tervező:

Bokor András

Kertépítész:

Sándor Tamás

Statikus:

Dezső Zsigmond

Vízgépész:

Gál Sándor

Díjazás: 3 300 000 Ft

Részlet a bírálatból:

Az épület telepítését a pályázó elsősorban egy mesterséges tófelület kialakításával igazolja. Ez a kertészeti-tájépítészeti elem az épület hatásosságát nagymértékben emeli, de karbantartásával számolni kell.

A parkolás kissé túltagolt, kedvezőtlen a zsákjelleget kiépítés. A pályázati munka jól hasznosítja az épület mögötti pihenőteret.

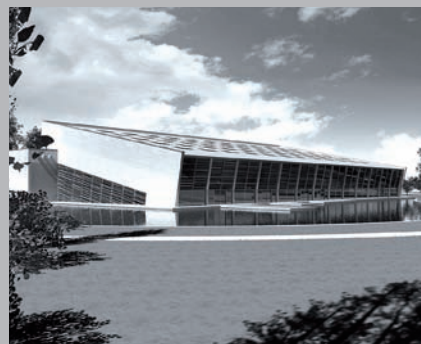
A tömegképzés egy nagyvonalú mozdulatra alapozott. Szerencsés módon az így kialakuló ferde tetősík a napelemek elhelyezé-

sét kiválóan biztosítja, viszont a nagy déli üvegfelület a szándékolt árnyékoló megoldás mellett is jelentős energiaigényt támaszt.

Uszodához illő a megjelenés. A világos, üveges felületeken árnyékoló van, de a részletes műszaki megoldás a pályázati tervből nem látható. Tiszta az alaprajzi elrendezés, jó a funkciócsoportosítás és jó a forgalomirányítás. A szélfogóban elválnak a rendezvényközönség, valamint az uszodát használók forgalma. A földszinti előtér arányos és a funkciók jók. Az öltözők nagyságrendileg a kiírás szerint készültek. A mozgássérült öltöző jó, mérete és száma arányos az épülethez. Az irodák eldugott helyen találhatóak elfogadható mennyiségben. Medencetérben a két medence akusztikailag elválasztott – ami nagyon jó megoldás –, a tanmedence mellett azonban több helyre lenne szükség. A versenyhez szükséges helyiségek biztosítva vannak, az eredményjelzés és tv-közvetítés megfelelő.

Gépészeti szempontból (épületgépészet, víztechnológia) precíz, részletesen kidolgozott pályamű, amely karbantartásával számolni kell.

Összességében a terv komoly értékeket tartalmaz, megvalósításra alkalmas.

Megosztott 2. díj

6. bírálati sorszámú pályamű

Iroda:

XYZ Építészstúdió Kft.

Építész tervezők:

B. Szabó Veronika, Osváth Gábor,
Szeifft Zsuzsanna, Radnóczy László,
Bányai Éva

Tartószerkezet: Szántó László – Exon Kft.

Gépészet: Bokor András – Vízatero Kft.

Vízgépészet: Szabó László – Víz x Víz Kft.

Elektromos: Tóth Zoltán – Plan-et Kft.

Kertterv: Szenzenstein Rita, Jámbor Kornél,
Műcsényi Flóra – Szimplex-táj Kft.

Úttervező: Havasi Zoltán – Uti-H Bt.

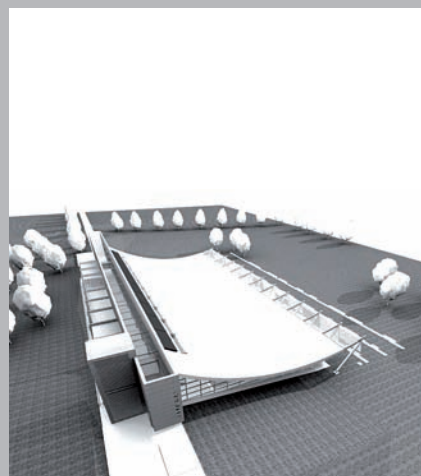
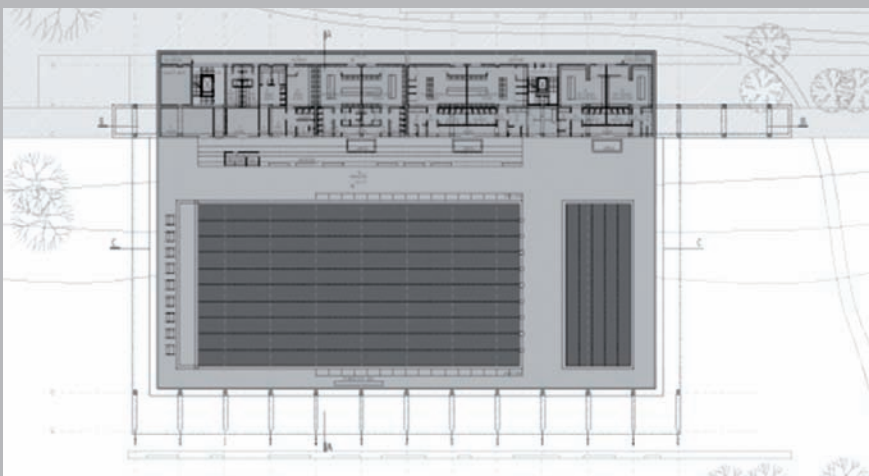
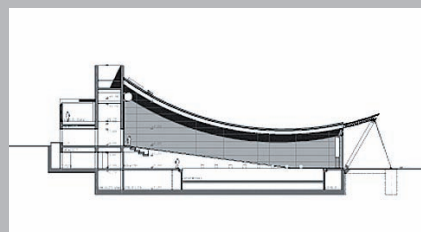
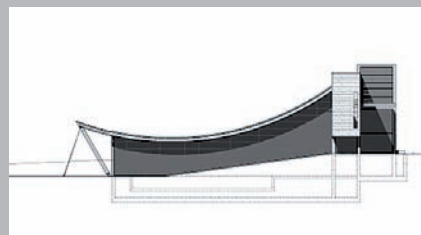
Látványterv: Radnóczy András

Díjazás: 2 000 000 Ft

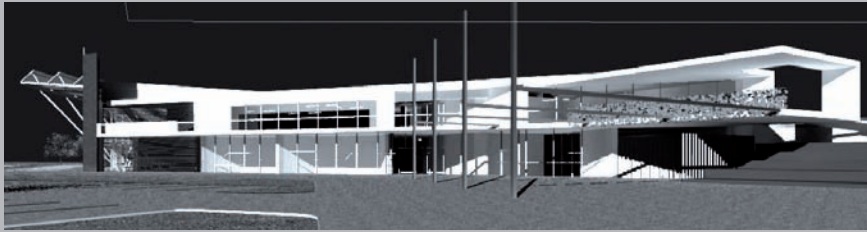
Részlet a bírálatból:

Az épület telepítése, és ezzel kapcsolatban közlekedési rendszereinek koncepciója következetes, dicséretes. A telek súlypontjába telepített uszoda feltárása K-Ny-i irányban történik egyenlő hangsúllyal, melyet az uszoda és a szolgáltató funkciókat elválasztó passzázs biztosít. Mindkét oldalon a tervező parkolókat javasol, ez jó megoldás.

A tervben az építészeti és szerkezeti összhang biztosítja a színvonalas építészeti megjelenést. A korszerű technológiájú feszített árnyékolókkal ellátott üvegfalak látványosak, szakszerű karbantartást igényelnek. Az üveg végfalak árnyékolása nincs megoldva, pedig az északkelet-délnyugat tájolás indokolná. Gépészeti szempontból az egyik legkidolgozottabb pályamű.

Megosztott 2. díj

16. bírálati sorszámú pályamű

Iroda: RAS Kft.

Építész vezető tervezők:

Rosta S. Csaba

Építészet/generáltervezés:

Nyáradai Károly, Pados Melinda,

Raffay Júlia, Száraz Andrea,

Ragányi Ágnes, Rosta Bendegúz

Munkatársak: Sándor János, Fodor Balázs,

Börzsei Lajos, Szép Vera

Statika/szerkezettervezés: dr. Ivits Iván

Épületgépészet: dr. Léderer András

Munkatárs: Zágonyi Szabó Árpád

Medencegépészet: Száraz Attila

Épületvillamosság: Perger Ágoston

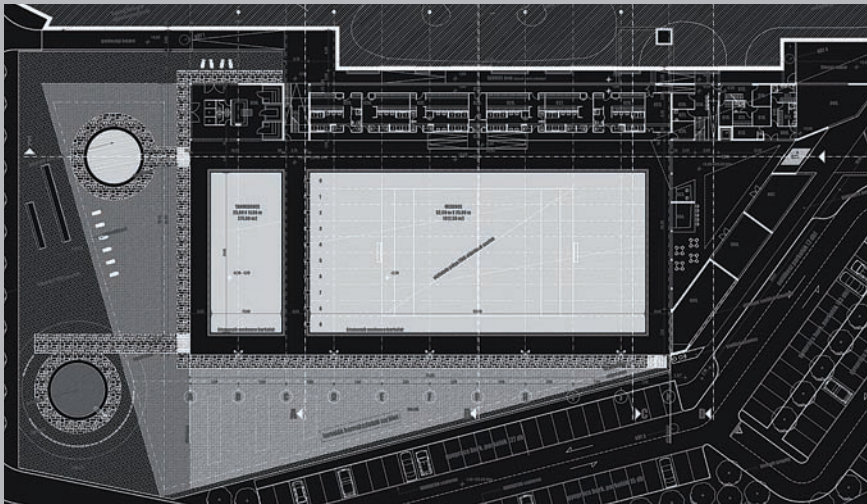
Zöldtető: Prekuta János

Épületszigetelés: Zádor Oszkár

Díjazás: 2 000 000 Ft

Részlet a bírálatból:

Az épület hossz tengelye a Miskolctapolcai úttal párhuzamos. Az egyetem belső útjáról, az épület keleti oldalán táru fel a bejárat és az építészeti hangsúlyként megjelenő épületrész. Homlokzatformálása jellegében nagyvonalú. A tervben a fejlesztés lehetőségei adóttak.

3. díj

13. bírálati sorszámú pályamű

Iroda: Mányi Építész Stúdió Kft.

Építész vezető tervezők:

Mányi István, Mányi Dániel

Építész munkatársak:

Kardos Gábor, Pántó Áron;

Statika: Szabó Lajos

Épületgépészet: Szigyártó Gábor

Erős- és gyengeáramú berendezések:

Papp Péter

Környezetrendezés: Balogh Péter István,

Radics Mónika

Forgalomtechnika: Frikker Gizella

Vízgépészet: Szebeni Gábor

Tűzvédelem: Venczel Sándor

Külső közmű: Szalkai Béláné

Díjazás: 1 100 000 Ft

Részlet a bírálatból:

Az épület telepítése egyedi, hossz tengelye a Miskolctapolcai útra merőleges. Mérték tartó, sportintézményhez illetve uszodához illő a külső megjelenés. A medencék elhelyezése akusztikailag elválasztva, egy térben történik.

